

Yhtymähallitus

Kokoustiedot

Aika 17.6.2024 8:00 - 17.6.2024 9:41

Paikka Teams / Neuvotteluhuone S4.11, Meilahden siltasairaala, Haartmaninkatu 4

Käsitellyt asiat

Kokoustiedot ja osallistujat	1
79 § Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö	4
80 § Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö	24
81 § HUS Kiinteistöt Oy:n kokonaisjakautuminen yhtiön osien realisoimiseksi	29
82 § Oy Apotti Ab:n omistus- ja takausjärjestelyjen toimeenpano	36
83 § Yhtymäkokouksen päätösten täytäntöönpano	45
84 § Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset	47
85 § Muut asiat	49
Muutoksenhakuohje	51

17.6.2024

Aika 17.6.2024 8:00 - 9:41**Paikka** Teams / Neuvotteluhuone S4.11, Meilahden siltasairaala,
Haartmaninkatu 4**Lisätietoja****Osallistujat** Risto Rautava, puheenjohtaja
Päätöksentekijät Markku Sistonen, varapuheenjohtaja, paitsi 8.05-8.24 (79 § ja 80 §)
Seija Muurinen
Sanna Vesikansa
Osmo Soininvaara
Ilkka Taipale
Antti Kaajakari
Marika Räf
Mikko Piirtola, paitsi 8.11-8.24 (79 § ja 80 §) ja 8.38-8.59 (81 §)
Peter Braskén
Heli Hakala, paitsi 8.09-8.26 (79 § ja 80 §)
Pirkko Letto, paitsi 8.09-8.24 (79 § ja 80 §)
Annika Kokko, paitsi 8.09-8.24 (79 § ja 80 §)
Ulla-Mari Karhu, paitsi 8.38-8.59 (81 §)
Elin Blomqvist-Valtonen, paitsi 8.05-8.24 (79 § ja 80 §)
Anne Portaankorva
Kari Reijula**Muut Puhe- ja läsnäolo-oikeudella**Helsingin kaupunki

Daniel Sazonov, 8.00-8.05, vain kokouksen järjestäytyminen

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Mia Laiho, 8.00-8.05, 8.29-9.04, läsnä 81-83 §

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

Maarit Raja-aho, 8.00-8.09, 8.23-9.41, paitsi 79 § ja 80 §

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue

Helinä Perttu, 8.00-8.09, 8.23-9.41, paitsi 79 § ja 80 §

Harry Bogomoloff, kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja, 8.00-9.36

Matti Bergendahl, toimitusjohtaja, esittelijä, paitsi 82 §

Markku Mäkijärvi, johtajaylilääkäri, esittelijä 82 §

Marja Renholm, hallintoylihoitaja

Jari Finnilä, talousjohtaja

Paula Isopahkala, viestintäjohtaja

17.6.2024

Lauri Tanner, hallintojohtaja, sihteeri

Poissa

Karin Cederlöf
Anna Vuorjoki

17.6.2024

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös Pöytäkirjantarkastajaksi valittiin Anne Portaankorva (varalle Kari Reijula).

Pöytäkirja nähtävänä

Pöytäkirja on asetettu 18.6.2024 hyvinvointialuelain 145 §:n mukaisesti nähtäväksi yleisessä tietoverkossa.

79 § Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49: Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö**Selostus****Oikaisuvaatimukset yhtymähallituksen palveluverkkoa koskevasta päätöksestä**1. Taustaa

Yhtymähallitus käsitteli HUSin palveluverkkoa ja sen kehittämistä koskevia linjauksia kokouksessaan 6.5.2024 § 49 ja päätti äänestyksen jälkeen mainitussa asiassa seuraavaa:

" Yhtymähallitus päättää hyväksyä sairaaloiden profiilimuutokset toteutettavaksi suunnitelman mukaisesti:

- Lohjan ja Porvoon sairaaloiden profiilit muuttuvat päiväkirurgisiksi sairaaloiksi
- virka-ajan ulkopuolinen kirurginen toiminta päättyy ja virka-aikainen kirurginen toiminta lisääntyy
- anestesiapäivystys jatkuu ennallaan Porvoon ja Lohjan sairaaloissa
- yhteispäivystys jatkuu nykyisen kaltaisena Porvoon ja Lohjan sairaaloissa ja valvontapaikat siirtyvät tai yhdistyvät vuodeosatoimintoihin
- konservatiivinen vuodeosastotoiminta jatkuu Porvoon ja Lohjan sairaaloissa
- synnytystoiminta siirtyy Lohjan sairaalasta muihin HUSin synnytyssairaaloihin

Lisäksi yhtymähallitus päättää, että Lohjan synnytykset siirtyvät esityksen mukaisesti hallitusti aikaisintaan Naistenklinikan A-osan remontin valmistuttua ja viimeistään Jorvin sairaalan lisätilan valmistuttua.

Päätöksen yhteydessä käynnistetään myös seuraavat toimenpiteet:

1. *Kaikille HUS-alueen synnyttäjille tarjotaan synnytysvalmennus, joka toteutetaan yhteistyössä HUSin synnytyssairaaloiden ja hyvinvointialueiden/ Helsingin kanssa. Levitetään sairaaloissa kehitettyjä hyviä käytäntöjä esimerkiksi synnytyspelon ehkäisyyn.*
2. *?Kehitetään kaikissa HUS:n synnytyssairaaloissa toimintamalleja matalan riskin synnytysten hoitoon tavoitteena lisätä synnyttäjien toimijuutta, hoidon laatua ja kohtaamista sekä vähentää synnytyspelkoa ja sektioita. Tällainen toimintamalli voi olla esimerkiksi kättilövetoinen yksikkö (ent. Haikaranpesä).*
3. *?Imetysohjausta kehitetään HUS:ssa systemaattisesti noudattaen WHO/ Unicefin Vauvamyönteisysohjelman. Tavoitteena on, että kaikki HUS:n*

17.6.2024

HUS/8233/2023

synnytyssairaalat saavat vauvamyönteinen sairaala sertifikaatin viimeistään vuonna 2027.

4. *?Kehitetään lasta odottavien ja synnyttävien perheiden hoitoketjua koko HUS-alueella yhteistyössä hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa tavoitteena varmistaa yhdenvertaiset palvelut ja sujuva tiedonkulku.*
5. *Huolehditaan muutoksessa synnytyksiä hoitavan henkilökunnan työhyvinvoinnista ja että kättilöt ja muu synnytysten aikaiseen ja jälkeiseen hoitoon osallistuva henkilökunta ovat mukana kehittämässä toimintaa.*

Jorvin sairaalan synnytysosastoa vahvistetaan ja kehitetään siten, että sille laaditaan vauvamyönteisysohjelma ja haetaan vauvamyönteisen synnytysosaston sertifikaatti. Lisäksi varmistetaan palveluverkkotyön esityksessä Lohjan ja Porvoon sairaaloiden muutoksissa ensihoidon riittävyys ja huolehditaan palveluiden kielellisestä saatavuudesta."

Hyvinvointialuelain (HVAL) 142.1 §:n mukaan päätöksestä saa tehdä oikaisuvaatimuksen se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointiyhtymän jäsen. 2 momentin mukaan hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen. HUS-yhtymän toiminnassa on kyse tässä tarkoitettusta hyvinvointialueiden yhteistoiminnasta. HVAL 3 §:n mukaan hyvinvointialueiden jäseniä ovat muun muassa hyvinvointialueen alueella sijaitsevat kunnat.

HVAL 143 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluttua tiedoksisaannista. HVAL 145 §:n mukaan hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon. Päätös on asetettu nähtäville yleisessä tietoverkossa kokousta seuraavana päivänä eli 7.5.2024.

Hyvinvointialueiden jäsenten tiedoksisaanti on tapahtunut tiistaina 14.5.2024 ja oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on näin tiistai 28.5.2024. Pöytäkirjaan liitetyn muutoksenhakuosoitukseen mukaan oikaisuvaatimusaika päättyy mainittuna päivänä klo 15.00.

28.5.2024 ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä saapui viisi oikaisuvaatimusta. Oikaisuvaatimusten tekijöinä ovat Hangon kaupunki, Inkoon kunta, Karkkilan kaupunki, Siuntion kunta ja Vihdin kunta. Saapuneet oikaisuvaatimukset ovat pöytäkirjan liitteinä 1-5.

Oikaisuvaatimukset on tehty määräajassa ja ne tulee tutkia. Oikaisuvaatimuksen voi

17.6.2024

HUS/8233/2023

tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperusteella. Seuraavassa esitetään tiivistelmä oikaisuvaatimuksissa esitetyistä väitteistä, ja tämän jälkeen esitetään kannanotot väitteisiin.

2. Oikaisuvaatimuksissa esitetyt väitteet

Seuraavassa on tiivistelmä oikaisuvaatimuksissa esitetyistä keskeisistä väitteistä. Väitteiden perustelut on esitetty oikaisuvaatimuskirjelmissä.

2.1 Hangon kaupunki vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uuteen valmisteluun.

Kaupunki toteaa perusteluina, että siltä ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä sen kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä sillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (JärjL) 8 § mukaisesti. Kaupunki toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kaupunki toteaa, että HUSin sidonnaisuusrekisteristä eivät käy ilmi päätöksentekoon osallistuneiden sidonnaisuudet mm. sen osalta, onko heillä luottamustehtäviä HUS-yhtymän jäsenten aluehallituksissa. Kaupunki pyytää selvitystä asioista, joilla voi olla merkitystä päätöksentekoon osallistuneiden esteellisyyden arvioinnissa.

Kaupunki toteaa lisäksi, että päätöksellä on merkittävä heikentävä vaikutus potilasturvallisuuteen, kun mm. matka synnytyssairaalaan kasvaa ja ensihoidon tarve lisääntyy.

Kaupunki katsoo edelleen, että on epäselvää, onko asian valmistelussa noudatetussa menettelyssä toimittu sen mukaan mitä yhteistoiminnasta hyvinvointialueilla on säädetty.

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan lisäksi, että yhtymähallituksella ei ole ollut riittävästi tietoa päätöksenteon tueksi ja että päätöksen seurauksena kielelliset oikeudet eivät toteudu riittävällä tasolla.

2.2 Inkoon kunta vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uudelleen valmisteluun sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä.

Kunta toteaa perusteluina, että siltä ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä sen kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä sillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja JärjL 8 § mukaisesti. Kunta

17.6.2024

HUS/8233/2023

toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kielellisten oikeuksien osalta kunta katsoo, että päätös vaarantaa kielellisten oikeuksien toteutumisen ja että päätöksen vaikutuksia tältä osin ei ole arvioitu riittävästi.

Kunta katsoo lisäksi, että päätöksentekoon ja päätöksen valmisteluun on osallistunut esteellisiä henkilöitä. Tällaisina kunta mainitsee luottamushenkilöt, jotka ovat samanaikaisesti Uudenmaan alueen kunnan- tai kaupunginhallitusten jäseniä tai varajäseniä, Uudenmaan hyvinvointialueiden aluehallitusten jäseniä tai varajäseniä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa Uudenmaan hyvinvointialueilla.

2.3 Karkkilan kaupunki vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uuteen valmisteluun.

Kaupunki toteaa perusteluina, että siltä ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä sen kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä sillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja JärjL 8 § mukaisesti. Kaupunki toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kaupunki toteaa, että HUSin sidonnaisuusrekisteristä eivät käy ilmi päätöksentekoon osallistuneiden sidonnaisuudet mm. sen osalta, onko heillä luottamustehtäviä HUS-yhtymän jäsenten aluehallituksissa. Kaupunki pyytää selvitystä asioista, joilla voi olla merkitystä päätöksentekoon osallistuneiden esteellisyyden arvioinnissa.

Kaupunki toteaa lisäksi, että päätöksellä on merkittävä heikentävä vaikutus potilasturvallisuuteen, kun mm. matka synnytyssairaalaan kasvaa ja ensihoidon tarve lisääntyy.

Kaupunki katsoo edelleen, että on epäselvää, onko asian valmistelussa noudatetussa menettelyssä toimittu sen mukaan mitä yhteistoiminnasta hyvinvointialueilla on säädetty.

Oikaisuvaatimuksessa katsotaan lisäksi, että yhtymähallituksella ei ole ollut riittävästi tietoa päätöksenteon tueksi.

2.4 Siuntion kunta vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uudelleen valmisteluun sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä.

Kunta toteaa perusteluina, että siltä ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä sen kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä sillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja JärjL 8 § mukaisesti. Kunta toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kielellisten oikeuksien osalta kunta katsoo, että päätös vaarantaa kielellisten oikeuksien toteutumisen ja että päätöksen vaikutuksia tältä osin ei ole arvioitu riittävästi.

Kunta katsoo lisäksi, että päätöksentekoon ja päätöksen valmisteluun on osallistunut esteellisiä henkilöitä. Tällaisina kunta mainitsee luottamushenkilöt, jotka ovat samanaikaisesti Uudenmaan alueen kunnan- tai kaupunginhallitusten jäseniä tai varajäseniä, Uudenmaan hyvinvointialueiden aluehallitusten jäseniä tai varajäseniä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa Uudenmaan hyvinvointialueilla.

2.5 Vihdin kunta vaatii päätöksen kumoamista ja palauttamista uuteen valmisteluun.

Kunta toteaa perusteluina, että kunnilta ei ole pyydetty lausuntoa palveluverkon suhteen eikä kuntien kanssa ole tehty päätöksen valmistelussa yhteistyötä, eikä niillä ole näin ollut mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan HVAL 29 § ja JärjL 8 § mukaisesti. Kunta toteaa edelleen, että se ei ole saanut riittävästi tietoa HUSin suunnitelmista talouden sopeuttamisessa ja palveluverkkotyössä.

Kaupunki toteaa lisäksi, että päätöksellä on merkittävä heikentävä vaikutus potilasturvallisuuteen, kun mm. matka synnytyssairaalaan kasvaa ja ensihoidon käyttö lisääntyy.

3. Asian käsittelystä

Oikaisuvaatimukset kohdistuvat samaan päätökseen, ja niissä esitetään samansisältöisiä vaatimuksia ja väitteitä. Yhteen oikaisuvaatimukseen annettulla ratkaisulla on merkittävä vaikutus myös muiden oikaisuvaatimusten käsittelyyn. Hallintolain 25 §:n mukaan tällöin viranomaisen on valmisteltava asiat yhdessä ja ratkaistava samalla kertaa.

Seuraavassa esitetään ensin arvio oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen merkityksestä. Tämän jälkeen esitetään kootusti kannanotot oikaisuvaatimuksissa esitettyihin väitteisiin. Koska useammassa oikaisuvaatimuksessa on esitetty samankaltaisia väitteitä, on kannanotot ryhmitetty teemoittain. Aluksi käsitellään päätöksentekomenettelyyn, seuraavaksi päätöksen sisältöön ja lopuksi

esteellisyyteen kohdistuvat väitteet.

4. Päätöksen merkityksestä

Aluksi on aiheellista käydä läpi HUSin palveluverkkopäätöksestä aiheutuvia muutoksia ja niiden laajuutta päätöksen merkittävyyden arvioimiseksi. Päätöksellä Lohjan ja Porvoon sairaaloiden profiilit on muutettu päiväkirurgisiksi sairaaloiksi, mikä tarkoittaa sitä, että virka-ajan ulkopuolinen kirurginen toiminta päättyy ja virka-aikainen kirurginen toiminta lisääntyy. Tältä osin päätökseen sisältyy toiminnan muutos. Päätöksessä edelleen todetaan, että Porvoon ja Lohjan sairaaloiden osalta anestesiapäivystys jatkuu ennallaan, yhteispäivystys jatkuu nykyisen kaltaisena ja konservatiivinen vuodeosastotoiminta jatkuu. Näiltä osin päätös ei muuta nykytilannetta. Päivystyksen tarvitsemat valvontapaikat säilyvät myös edelleen sairaaloissa, vaikka niitä voidaan mm. yhdistää vuodeosastotoimintoihin. Tämä on kuitenkin tavanomaista toiminnan kehittämistä, eikä edes edellyttäisi hallituksen päätöstä. Lisäksi synnytystoiminta siirtyy Lohjan sairaalasta muihin HUSin synnytys sairaaloihin, mikä on toiminnan muutos. Päätöksellä on siis muutettu kirurgisen toiminnan ja synnytystoiminnan järjestelyjä kyseisissä sairaaloissa. Seuraavassa arvioidaan sitä, mitkä ovat päätöksistä seuraavat tosiasialliset muutokset.

Keskeinen palveluverkkoselvityksen taustalla vaikuttava trendi on HUS-alueen väestön kasvu, joka on väestöennusteen mukaan vuosien 2023 ja 2030 välillä 5 %. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa 15 %. Kasvu tulee jatkumaan myös 2030-luvulla, jonka aikana väkiluku kasvaa 2030 ja 2040 välillä 5 % ja yli 65-vuotiaiden määrä 11 %. Tämä kasvattaa palveluiden tarvetta lähes kaikilla erikoisaloilla ja pakottaa lisäämään palvelutarjontaa käytössä olevien resurssien puitteissa. Tuotannollisen tehokkuuden nostaminen on yksi keskeisistä keinoista tähän. Samalla tulee varmistaa oikeudenmukaisuus eri erikoisalojen potilasryhmien välillä ja myös alueellisesti.

4.1 Leikkaustoiminta

Leikkausta ja intensiivistä hoitoa vaativien potilaiden hoito on ollut HUSissa jo tähän saakka keskitettyä. Tämä tarkoittaa muun muassa neurokirurgista toimintaa, aivoinfarktin liuotushoitoja ja aivosuoniin kohdistuvia toimenpiteitä, sydänkirurgiaa ja yleisrintaelinkirurgiaa, kardiologisia toimenpiteitä, monivammojen hoitoa, raskasta selkäkirurgiaa, valtimokirurgiaa, haima- ja maksakirurgiaa, syöpäkirurgiaa ja endokriinista (umpieritysrauhas-) kirurgiaa.

Päivystysleikkauksia on tehty vuonna 2023 Lohjan sairaalassa keskimäärin 23 leikkausta viikossa, joista keskimäärin yksi leikkaus klo 20-07. Vuonna 2023 tehtiin

17.6.2024

HUS/8233/2023

elektiivisiä ortopedisiä toimenpiteitä 900, vatsakirurgisia 350, urologisia 170, plastiikkakirurgisia 120, korva-, nenä-, ja kurkkutautisia 250 ja silmäsairauksiin liittyviä toimenpiteitä 990. Lohjan sairaalan päivystysleikkauskuormitus on ollut matala. Leikkaustiimin päivystysaikainen varallaolo sairaalassa on perustunut synnytystoiminnan turvaamiseen.

Päätöksen seurauksena Lohjan sairaala tulee jatkossa keskittymään elektiiviseen lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan, josta suuren osan kattaa päiväkirurginen toiminta. Tällöin voidaan keskittyä tiettyjen potilasryhmien hoitoon, ja mahdollistetaan hoitomuotojen kehittäminen ja myös potilashoidon yhtenäistäminen yhteisen indikaatioasettelun ja hoitokäytänteiden osalta. Päivystysleikkausten lopettaminen vapauttaa henkilöstöä päiväaikaan elektiiviseen toimintaan, jolla haetaan keskittymisen kautta toimintamäärien kasvua ja sitä kautta palvelun nopeuttamista, leikkausjonojen lyhentymistä ja potilaskohtaista kustannussäästöä. Elektiivinen toiminta on myös houkuttelevampi työympäristö henkilöstölle työn suunnitelmallisuuden parantuessa, millä voidaan parantaa henkilöstön saatavuutta. Lohjan sairaalassa säilyy anestesiapäivystys. Synnytystoiminnan siirtymisen myötä vapautuva kapasiteetti hyödynnetään leikkaustoiminnan määrän kasvuna ja arvioitu lisäys on noin 660 leikkausta vuodessa.

Porvoon sairaalan profiili on pitkälti jo nyt palveluverkkoselvityksen mukainen. Vuonna 2023 tehtiin viikossa keskimäärin 15 päivystysleikkausta, joista arkipäivisin suurin osa virka-aikaan eikä yhtään päivystysleikkausta yöaikaan. Vuonna 2023 tehtiin elektiivisiä leikkauksia seuraavasti: ortopediaa 1200, vatsakirurgiaa 570, urologiaa 360, yleiskirurgiaa 210, korva-, nenä-, ja kurkkutautitoimenpiteitä 210, plastiikkakirurgiaa 110, verisuonikirurgiaa (laskimo) 80, silmäsairauksiin liittyviä toimenpiteitä 790 ja käsikirurgiaa 40 toimenpidettä. Toiminnan profiloituessa elektiiviseen toimintaan ja keskitettäessä toimintoja pystytään hyödyntämään vapautuvaa kapasiteettia tekonivelkirurgiassa, vatsakirurgiassa ja urologiassa. Toimenpiteiden määrät tulevat nousemaan merkittävästi. Päivystysaikainen leikkaustoiminta loppuu, mutta elektiivistä toimintaa voidaan lisätä pidennettyjen saliaikojen osalta alkuillan aikana. Toiminnan edellyttämät diagnostiset palvelut eli laboratorio- ja kuvantamispalvelut säilyvät sairaalassa.

Yhteenvedon leikkaustoiminnan muutosten osalta voidaan todeta, että yhtymähallituksen tekemä palveluverkkopäätös ei muuta nykyisen raskaan leikkaustoiminnan järjestelyjä. Myös päivystysleikkaustoiminnan määrä on tähän saakka ollut kummassakin sairaalassa varsin vähäinen, ja sen lakkaamisella ei ole olennaista merkitystä sairaalan toiminnalle. Toimenpiteillä tavoitellaan sen sijaan merkittävää tehostamista päivittäisen leikkauskapasiteetin nostoon. Kirurginen toiminta keskittyy lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan kattaen mm. päiväkirurgian, ja potilaiden jälkihoito turvataan leikkaustoiminnan osalta. Erikoistuvien lääkärin

17.6.2024

HUS/8233/2023

koulutuksen monipuolisuus taataan ja se tulee toimintojen keskittymisen osalta parantumaan, koska leikkausmäärät kasvavat. Henkilöstön sitoutuminen kasvaa ennakoitumisen parantumisen ja päiväaikaiseen toimintaan keskittymisen sekä päivystysrasitteen vähenemisen myötä. Päivystyskirurgisten potilaiden osalta suurin osa potilaista hoidetaan jo nyt Meilahden, Jorvin ja Hyvinkään kampuksilla ja myös tältä osin muutokset ovat pieniä.

4.2 Synnytystoiminta

Synnytystoiminnan päättyminen Lohjalla on mahdollista kokea periaatteellisesti merkittäväksi muutokseksi, mitä se ei kuitenkaan ole tilastojen valossa. Vuonna 2023 synnyttäjiä HUSissa oli yhteensä 15477, ja heistä 1186 eli 7,7 % synnytti Lohjalla. Yhtymähallituksen päätös muuttaa siis koko HUSin synnytystoiminnasta selvästi alle kymmenen prosentin osuutta.

Naistentautien ja synnytysten erikoisalain sisällä on palvelutarve synnytyksissä vähentynyt, kun taas gynekologisen kirurgian ja hedelmöityshoitojen palvelutarve kasvaa. Tämä muutos edellyttää jo sinänsä resurssien uudelleen allokointia erikoisalain sisällä. Muutos tulee edelleen jatkumaan laskevan syntyvyyden myötä.

Edelleen on syytä todeta, että Lohjan sairaalan sekä erikoislääkäri- että kättilötyöpanos synnytystä kohden ovat merkittävästi suurempia kuin muissa HUSin sairaaloissa. Tämä on siitä huolimatta, että Lohjan sairaalan synnytystoiminnan profiili on muistuttanut nykyisellään entisten aluesairaaloitten profiilia, jossa palveluja tarjotaan komplisoitumattomille, täysiaikaisille ja yksisikiöisille synnyttäjille. Toisinaan Lohjan sairaalan synnytystoimintaa on virheellisesti verrattu keskussairaaloihin, jotka vastaavat itse myös komplisoiduista synnytyksistä yliopistosairaaloita hoitoa edellyttäviä tapauksia lukuun ottamatta. Tällainen vertailu on case mix -erojen vuoksi virheellinen ja harhaanjohtava.

Resursointi Lohjan sairaalassa on siis merkittävästi suurempaa, vaikka case mix -erojen perusteella tilanteen pitäisi olla juuri päinvastainen. Hoidon tarve ja resursointi eivät siis aidosti kohtaa, vaan syntyy epätasa-arvoinen resurssien jakautuminen, jossa komplisoitumattomien, vähäisessä hoidon tarpeessa olevien synnyttäjien hoitoa yliesursoidaan muiden HUSin synnytysyksiköiden kustannuksella. Mainittakoon, että sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 4 § edellyttää, että sosiaali- ja terveydenhuolto toteutetaan hyvinvointiyhtymän alueella yhdenvertaisesti.

Samanaikaisesti synnytystoiminnan edellyttämien päivystystoiminnan ylläpitäminen kaikkina aikoina on anestesia- ja lääketieteiden vajeen takia hankaloitunut, mikä on edellyttänyt muun muassa Lohjan synnytystoiminnan sulkua kesän 2024 ajaksi

17.6.2024

HUS/8233/2023

potilasturvallisuuden varmistamiseksi. Selvytyden vuoksi on syytä todeta, että synnytystoiminnan kesäsulkua ja HUSin palveluverkkoa koskevien päätösten perusteet ovat erilliset ja ne ovat syntyneet toisistaan erillisen valmistelun perusteella. Anestesia- ja lääkäri- ja sairaanhoitajien vaje on toisaalta kuitenkin sellainen tosiasia, joka vaikuttaa myös synnytystoiminnan edellytyksiin.

Yhteenvedon synnytystoiminnan muutosten osalta voidaan näin todeta, että muutokset koko HUSin tasolla ovat olleet varsin vähäisiä ja koskeneet alle kahdeksaa prosenttia palvelujen käyttäjistä. Synnytystoiminnan resurssien epätasa-arvoinen jakautuminen on edellyttänyt niiden uudelleen kohdentamista. Potilasturvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa on jo nykyisellään edellyttänyt toimintojen määräaikaista muutosta eli synnytystoiminnan sulkemista kesäksi Lohjan sairaalassa.

5. Oikaisuvaatimuksissa esitetyt väitteet

5.1 Yhteistyö kuntien kanssa ja vaikuttamismahdollisuudet

Oikaisuvaatimuksissa viitataan HVAL 29 §:n tarkoittamiin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin ja katsotaan, että kunnilta ja kaupungeilta olisi tullut pyytää palveluverkosta lausunto ja tehdä muutoin niiden kanssa yhteistyötä palveluverkkopäätöksen valmistelussa, koska päätöksellä on erityisiä vaikutuksia alueen kunnille, niiden alueella oleville palveluille ja kuntien asukkaille. Väitettä perustellaan myös viittaamalla sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 8 §:än, jonka mukaan HUS-yhtymän on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä Uudenmaan maakunnan kuntien ja Uudenmaan hyvinvointialueiden kanssa ja katsotaan, että myös tällä perusteella palveluverkkopäätöksen valmistelussa olisi tullut tehdä kuntien kanssa yhteistyötä.

Väitteen osalta on syytä ensin todeta, että kunnat eivät ole palveluverkkopäätöksissä asianosaisen asemassa. Asiaa on arvioitu Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkkopäätöstä koskevassa Itä-Suomen hallinto-oikeuden 3.5.2024 antamassa päätöksessä 1055/2024. Päätöksessä todetaan, että palveluverkkopäätös on luonteeltaan yleinen, eikä kohdistu suoraan mihinkään kuntaan. Päätös ei tällöin koske minkään yksittäisen kunnan etua, oikeutta tai velvollisuutta siten, että kuntia tulisi pitää asiassa asianosaisina. Edellä mainittu koskee myös sellaisia kuntia, joiden alueelta mahdollisesti lakkautetaan terveysasema tai jonka alueelle perustetaan laajan palvelun sote-asema, kuten myös sellaisia kuntia, joille aiheutuu tosiasiallisia taloudellisia vaikutuksia kunnan omistaman sote-kiinteistön käyttötarpeen vähetessä. HUSin palveluverkkopäätöksissä ei ole tällaisista tilanteista edes kysymys, koska kyseisellä päätöksellä ei perusteta tai lakkauteta sairaalayksiköitä, eivätkä kunnat omista

17.6.2024

HUS/8233/2023

kyseisiä kiinteistöjä. HUSilla ei näin ole ollut velvollisuutta kuulla kuntia hallintolain (HL) 34 §:n mukaisesti tai pyytää niiltä lausuntoja.

HL 41 §:ssä on myös kuulemisvelvoite sellaisten ratkaisujen osalta, joilla "voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin." Kuten edellä on perusteltu, aiheuttaa palveluverkkopäätös tiettyjä muutoksia leikkaustoimintaan ja synnytystoimintaan. Leikkaustoiminnan osalta suunnitellut muutokset lisäävät selvästi Lohjan ja Porvoon elektiivistä leikkaustoimintaa ja leikkausten kokonaismäärää, kun taas synnytystoiminnan osalta vaikutukset kohdistuvat selvästi alle kymmeneen prosenttiin HUSin yhden erikoisalan yhdestä toiminnosta. Ottaen huomioon muutosten laajuuden, ei niitä voi mitenkään pitää sellaisina, joilla on "huomattavia vaikutuksia elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin".

HVAL 29 §:n osalta voidaan todeta, että se ei sanamuotonsa mukaisesti koske kuntia, vaan hyvinvointialueiden asukkaita ja palvelujen käyttäjiä. JärjL 8 § puolestaan koskee hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Päätöksen tarkoittamassa asiassa on kuitenkin ollut kyse lakisääteisistä terveydenhuollon palveluista, joka on käsitteenä eri (kts. määritelmistä JärjL 2 §). Lisäksi lainsäädäntö asettaa yhteistyövelvoitteen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi nimenomaan kunnille. JärjL 6.5 §:n kolmas lause kuuluu: "Kunkin Uudenmaan maakunnan kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi yhteistyössä HUS-yhtymän kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan."

HUS ei ole menetellyt lainvastaisesti eikä myöskään epätarkoituksenmukaisesti, kun se ei ole kuullut Uudenmaan kuntia palveluverkkopäätöksen valmistelussa.

5.2 Tiedottaminen valmistelun aikana

Oikaisuvaatimuksissa todetaan, että niiden tekijät eivät ole saaneet riittävästi tietoa palveluverkkopäätöksen valmistelusta ja sen taustalla olevista selvityksistä valmistelun aikana ja viitataan tältä osin HVAL 34 §:än, joka koskee hyvinvointiyhtymän viestintää. Kuten edellä on todettu, ei HUSilla ole ollut erityistä velvoitetta tiedottaa palveluverkkopäätöksen valmistelusta nimenomaan kunnille. HUSilla on kuitenkin ollut mainitun lainkohdan perusteella yleinen velvollisuus tiedottaa toiminnastaan ja antaa tietoja valmistelusta ja valmistelussa olevista suunnitelmista.

Palveluverkkosuunnitelmaa koskeva päätöksentekoprosessi yhtymähallituksessa järjestettiin keväällä 2024 myös edellä mainituista syistä useammassa vaiheessa. Asian ensimmäinen käsittely oli yhtymähallituksessa 4.3.2024 § 26, jolloin esittelytekstissä selostettiin palveluverkkovalmistelun etenemistä, palveluverkkotyön

17.6.2024

HUS/8233/2023

suhdetta HUSin uuteen organisaatorakenteeseen ja palveluverkkotyön vaikutuksia riittävien terveystalvelujen varmistamiselle. Yhtymähallitus ei tässä vaiheessa tehnyt ratkaisua asian sisällön osalta, vaan päätti, että jatkovalmistelulinjaukset tuodaan yhtymähallituksen kokoukseen 25.3.2024. Yhtymähallitus käsitteli palveluverkkoasiaa mainitussa kokouksessaan asiana 37 §. Tuolloin esillä olivat palveluverkkosuunnitelmasta laaditut taustaselvitykset vaikutusten arviointineen. Taustaselvitykset julkaistiin myös yhtymähallituksen pöytäkirjan yhteydessä tietoverkossa. Varsinainen päätöskäsittely palveluverkkoasiasta oli yhtymähallituksessa vasta 6.5.2024 § 49, jolloin yhtymähallitus hyväksyi edellä kuvatut linjaukset. Päätöksentekoaikataulun tarkoituksena on ollut jättää riittävästi aikaa asiasta käydylle poliittiselle ja muulle keskustelulle. HUSin palveluverkkotyöstä on uutisoitu laajasti valtakunnallisissa ja alueellisissa medioissa. Tietoa valmistelusta on ollut saatavana ajantasaisesti käytännössä samassa aikataulussa, kuin se on ollut myös päätöksentekijöiden saatavana. Tieto palveluverkkopäätöksen valmistelusta ja päätökseen harkittavista linjauksista on levinnyt myös laajasti asukkaiden tietoon ja päätöksen taustalla olleet selvitykset ja vaikutusarviot ovat olleet julkisesti saatavissa tietoverkossa. HUS on lisäksi viestinyt päätöksistä tavanomaisissa viestintäkanavissaan.

HUS on täyttänyt edellä mainituin tavoin tiedottamisveloitteensa, eikä päätöstä voi tällä perusteella pitää lainvastaisena tai epätarkoituksenmukaisena.

5.3 Valmistelun riittävyys

Useammassa oikaisuvaatimuksessa on katsottu, että yhtymähallituksella ei ole ollut riittävästi tietoa päätöksenteon tueksi. Hallintolain 31.1 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Toimielimen toimivaltaan kuuluu kuitenkin itse arvioida, pitääkö se suoritettua valmistelua ja esitettyä selvitystä sisällöllisesti riittävänä vai haluaako se palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi (näin mm. KHO 10.11.2016/4720). Yhtymähallitus on ollut valmis tekemään päätöksen asiassa käytettävissä olevan selvityksen pohjalta. Päätöksen ei voi katsoa syntyneen tällä perusteella lainvastaisessa järjestyksessä.

5.4 Yhteistoimintavelvoitteen noudattaminen

Oikaisuvaatimuksissa katsotaan lisäksi, että asian valmistelussa noudatetussa menettelyssä ei välttämättä ole toimittu sen mukaan mitä yhteistoiminnasta hyvinvointialueilla on säädetty. Työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 4.1 §:ssä säädetään

asioista, jotka tulee ainakin käsitellä yhteistoiminnassa työnantajan ja henkilöstön välillä. Palveluverkkopäätös voisi lähinnä kuulua mainitun lainkohdan 1 kohdan alaan, joka käsittää "henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, [tai] hyvinvointialueen palvelurakenteessa".

HUSissa on henkilöstötoimikunta, jossa käsitellään koko HUSin henkilöstöä koskevat yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvat. Henkilöstötoimikunnassa käsiteltävät asiat ovat luonteeltaan konsernitaseista työnantajapolitiikkaa luovia yleisperiaatteita ja linjauksia, jotka usein edellyttävät myös yhtymähallituksen päätöksen tullakseen voimaan. Asiat voivat olla myös kannanottoja yhtymähallituksessa käsiteltäviin koko organisaatiota koskeviin asioihin.

Palveluverkkoasiaa on käsitelty HUSin henkilöstötoimikunnassa sekä 20.3.2024 § 37 että 17.4.2024 § 49. Jälkimmäisessä kokouksessa käsiteltiin myös palveluverkkosuunnitelmasta laaditut taustaselvitykset vaikutusarviointeineen. Asian valmistelussa noudatetussa menettelyssä on siis toimittu sen mukaan mitä yhteistoiminnasta hyvinvointialueilla on säädetty.

5.5 Vaikutukset potilasturvallisuuteen

Oikaisuvaatimuksissa on katsottu, että päätöksellä on merkittävä heikentävä vaikutus potilasturvallisuuteen, kun mm. matka synnytyssairaalaan kasvaa ja ensihoidon käyttö lisääntyy.

Tämän kannanoton osalta voidaan todeta, että päätöksen perusteluissa on arvioitu päätöksen vaikutuksia potilasturvallisuuteen ja ensihoidon käyttöön. Potilasturvallisuuden osalta palveluverkon uudistaminen ja päivystyksellisen toiminnan keskittäminen pikemminkin parantaa potilasturvallisuutta, kun henkilöstön riittävyys päivystystehtävissä voidaan paremmin taata. Päätös edistää myös potilaiden yhdenvertaisuutta ja edelleen potilasturvallisuutta, kun mm. gynekologisen leikkaustoiminnan resurssit pystytään järjestämään nykyistä paremmin. Päätöksen vaikutuksia ensihoidon käyttöön on analysoitu päätöksen perusteluissa ja varauduttu mahdolliseen ensihoidon tarpeen lisääntymiseen. HUSin synnytystoiminnan aiemmat järjestelyistä saadut kokemukset eivät tue sitä väitettä, että päätöksellä olisi vaikutusta matkasynnytysten määrän lisääntymiseen. Päätöstä ei voi pitää epätarkoituksenmukaisena esitetyillä väitteillä.

5.6 Kielellisten oikeuksien toteutuminen

Oikaisuvaatimuksessa viitataan Lohjan sairaalan synnytystoiminnan lakkauttamiseen ja katsotaan, että tämän seurauksena kielelliset oikeudet eivät toteudu riittävällä tasolla. JärjL 5.1 §:n mukaan terveydenhuolto on järjestettävä HUSissa sekä

17.6.2024

HUS/8233/2023

suomeksi että ruotsiksi siten, että potilas saa ne valitsemallaan kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi. Tämä velvoite koskee myös synnytystoimintaa. Palveluverkkopäätöksen taustaselvityksessä on arvioitu myös päätöksen vaikutuksia kielelliseen palveluun. Siinä on todettu, että Porvoon sairaalan henkilöstö on merkittävän kaksikielistä. Vuonna 2020 349 henkilöä (65,8 % henkilöstöstä) Porvoon sairaalassa sai kielenkäyttölisää toisen kotimaisen kielen perusteella.

Palveluverkkopäätöksen tosiasialliset vaikutukset Porvoon sairaalaan ovat kuitenkin huomattavan vähäiset, kuten edellä on todettu. Lohjan sairaalassa puolestaan kielenkäyttölisää saavien osuus on selvästi vähäisempi eli 125 henkilöä (19,7 % henkilöstöstä). Asiassa on syytä huomata myös se, että Meilahden, Jorvin ja Peijaksen alueella (entinen Hyks-sairaanhoidoalue) kielenkäyttölisää sai 1928 henkilöä (12,8 % henkilöstöstä), jonka tulisi myös mahdollistaa omakielinen palvelu. Ehdotettujen muutosten arvioidut vaikutukset omakieliseen palveluun eivät näin ole merkittäviä, koska Porvoon sairaalaan ehdotetut muutokset ovat sairaalan kokonaisuuteen nähden vähäisiä eikä Lohjan ja Hyksin välinen ero kielellisessä palvelukyvyssä ei ole suuri. Jos kielellistä palvelukykyä tarkastellaan synnytystoiminnan osalta, ei ero tällöinkään ole merkittävä. Naistenlinikalla kielenkäyttölisää sai 12,0 % henkilöstöstä ja -Lohjan sairaalassa mainittu 19,7 %. Enemmistö ruotsin kielellä asioivista synnyttäjistä synnyttää joko Naistenlinikalla tai Jorvissa. Vuonna 2023 ruotsiksi asioineita synnyttäjiä oli Lohjalla 181 (15,2 % kaikista synnyttäjistä), Jorvissa 190 (4,5 %) ja Naistenlinikalla 336 (4,2 %).

Yhteenvedona voidaan todeta, että päätöksellä ei voida todeta olevan erityisiä kielteisiä vaikutuksia kielellisten oikeuksien toteutumiseen. Myös Naistenlinikalla ja Jorvissa on riittävästi ruotsin- tai kaksikielistä henkilökuntaa kielellisen palvelun järjestämiseen. Päätöstä ei voi pitää lainvastaisena tai epätarkoituksenmukaisena tällä perusteella.

5.7 Sidonnaisuusrekisteri ja sen ajantasaisuus

Oikaisuvaatimuksissa todetaan, että HUSin sidonnaisuusrekisteri ei sisällä kaikkia HUSin luottamushenkilöillä olevia kuntien ja hyvinvointialueiden luottamustoimia. Hyvinvointialuelain 89.1 §:n mukaan lainkohdassa tarkoitettujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä HUSille sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeino toimintaa harjoittavissa yritysissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. 89.3 §:n mukaan tarkastuslautakunta valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset yhtymäkokouksen tiedoksi. Edellä tarkoitettujen kuntien ja hyvinvointialueiden luottamustoimet voisivat olla lainkohdan tarkoittamia "muuta sidonnaisuuksia, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoidossa".

17.6.2024

HUS/8233/2023

Kuntaliitto on suosittanut, että henkilön ollessa ilmoitusvelvollinen useassa kunnallisessa viranomaisessa, tulisi henkilön tehdä sidonnaisuusilmoitus ensisijaisesti oman kuntansa tarkastuslautakunnalle. Suosituksessa todetaan lisäksi, että laki ei kuitenkaan estä menettelyä, jossa henkilö tekee kaksi eri sidonnaisuusilmoitusta eri viranomaisille. (Kirsi Lamberg - Alexander Eriksson, Sidonnaisuuksien ilmoittaminen kunnassa. 3. täyd. p. Kuntaliitto 2023, s. 9).

Esitetty väite pitää sinänsä paikkansa. HUSin luottamushenkilöt ovat toimineet edellä kuvatun suosituksen mukaisesti, ja ilmoittaneet luottamustoimensa ensisijaisesti oman kuntansa tarkastuslautakunnalle. Tämä ei kuitenkaan johda siihen, että oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös muuttuisi jollain tapaa lainvastaiseksi.

5.8 Esteellisyysväitteet

Inkoon ja Siuntion kuntien oikaisuvaatimuksissa on esitetty useita esteellisyysväitteitä, jotka kohdistuvat HUSin yhtymähallituksen jäseniin ja hallintosäännön 93.1 §:n tarkoittamiin yhtymähallituksessa puhe- ja läsnäolo-oikeutettuihin HUSin jäsenten edustajiin. Esteellisyysväitteitä on kohdistettu luottamushenkilöihin ja puhe- ja läsnäolo-oikeutettuihin, jotka ovat samanaikaisesti Uudenmaan alueen kunnan- tai kaupunginhallitusten jäseniä tai varajäseniä, HUS-yhtymän jäsenten aluehallitusten jäseniä tai varajäseniä taikka HUS-yhtymän jäsenten toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa.

Hallintolain 27 §:n mukaan viranhaltija tai luottamushenkilö ei saa esteellisenä osallistua asian käsittelyyn tai olla läsnä sitä käsiteltäessä. Esteellisyys kattaa sekä päätöksenteon että asian valmistelun lukuun ottamatta ns. teknisiä valmistelutoimia. Tietyissä asiassa esteellisen henkilön tulee poistua toimielimen kokouksesta koko asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Esteellisyysperusteista säädetään hallintolain 28 §:ssä. Esitetyissä väitteissä on kyse lainkohdan 5)-kohdan tarkoittamasta yhteisöjäävistä. Sen mukaan esteellisyys syntyy, jos henkilö tai hänen läheisensä on "hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä, valtion liikelaitoksessa tai laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa". Läheisellä tarkoitetaan tässä puolisoa ja lasta, lapsenlasta, sisarusta, vanhempaa, isovanhempaa ja muuten erityisen läheistä henkilöä samoin kuin tällaisen henkilön puolisoa.

Esteellisyyskysymyksiä palveluverkkopäätösten yhteydessä on arvioitu edellä viitatussa Itä-Suomen hallinto-oikeuden 3.5.2024 antamassa päätöksessä

17.6.2024

HUS/8233/2023

1055/2024. Esteellisyyskysymyksistä hyvinvointialueiden palveluverkkopäätösten yhteydessä ei toistaiseksi ole enempää oikeuskäytäntöä, joten mainittua päätöstä on syytä pitää ohjeena esteellisyyskysymysten arvioinnissa. Kuten edellä todetaan, eivät kunnat ole mainitun päätöksen mukaan palveluverkkopäätöksen asianosaisia. Samaisessa päätöksessä todetaan kuitenkin lisäksi, että palveluverkkopäätöksen ratkaisulla voidaan katsoa olevan erityisiä vaikutuksia hyvinvointialueiden jäsenkunnille, niiden alueella oleville palveluille ja siten kyseisten kuntien asukkaille. Tätä perustellaan siten, että toimipisteiden sijaintia koskevalla palveluverkkopäätöksellä on vaikutusta paitsi kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen käyttöön, niin myös kunnassa oleviin työpaikkoihin, kuntien palvelutarjontaan ja siten kuntien yleiseen elinvoimaisuuteen. Kunnilla ja kunnanhallitusten jäsenillä on objektiivisesti arvioiden intressi pyrkiä säilyttämään terveyspalvelut oman kunnan alueella, minkä voidaan katsoa olennaisesti heikentävän luottamusta päätöksentekoon ja sen objektiivisuuteen. Hallinto-oikeus on mainituilla perusteilla katsonut, että palveluverkkopäätöksestä on ollut odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hyvinvointialueen jäsenkunnille hallintolain 28 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Mainitun hallinto-oikeuden päätöksen merkityksellisessä tosiseikastossa on erinäisiä eroja verrattuna HUSin palveluverkkopäätökseen. Hallinto-oikeuden päätöksessä viitataan nimenomaisesti toimipisteiden sijaintia koskevaan palveluverkkopäätökseen. HUSin palveluverkkopäätös ei ole koskenut toimipisteiden sijaintia, vaan palveluvalikoimaa toimipisteissä. Esteellisyysväitteet ovat oikaisuvaatimuksissa kohdistettuja kunnanhallitusten jäsenten ja varajäsenien lisäksi HUSin jäsenenä olevien hyvinvointialueiden aluehallitusten jäseniin ja varajäseniin sekä näiden toimitusjohtajiin ja vastaavassa asemassa oleviin. Tätä on perusteltu JärjL 7 §:llä, jonka mukaan "Hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä." Erona kuntiin on kuitenkin se, että hyvinvointialueella ei ole yleistä toimialaa, eikä hyvinvointialueen tehtävänä ole edistää alueensa elinvoimaisuutta. Tämän eroavaisuuden voi tiivistää siten, että hyvinvointialueen toimialaan ei kuulu toimia maantieteellisen alueensa ja sen asukkaiden edunvalvojana, vaan tämä edunvalvontatehtävä kuuluu kunnille. Lisäksi on huomioitava se, että HUS-yhtymän jäsenet toisaalta ohjaavat HUS-yhtymää, vaikka luonnollisesti HUS-yhtymän järjestämismääräykset ja yhtymähallituksen velvoitteet ovat erillisiä sen jäsenten järjestämismääräyksestä ja velvoitteista.

Edellä mainituin perustein on melko todennäköistä, vaikka ei tosin varmaa, että Uudenmaan alueen kuntien ja kaupunkien hallitusten jäsenet ja varajäsenet ovat olleet esteellisiä osallistumaan HUSin palveluverkkopäätöksen valmisteluun ja päätöksentekoon. Edelleen on todettava, että on mahdollista, että myös HUSin jäsenenä olevien hyvinvointialueiden aluehallitusten jäsenet, varajäsenet sekä toimitusjohtajat ja vastaavassa asemassa olevat ovat myös olleet esteellisiä

17.6.2024

HUS/8233/2023

osallistumaan HUSin palveluverkkopäätöksen valmisteluun ja päätöksentekoon. Etenkin jälkimmäisen väitteen osalta esteellisyden syntymistä on vaikea arvioida.

Esteellisyys voi syntyä samoin perustein myös hallintolain 28 §:n 1 momentin 4 kohdan palvelussuhdejäävin perusteella. Tämä tarkoittaa sitä, että tällöin Uudenmaan kuntien ja kaupunkien sekä hyvinvointialueiden palveluksessa olevat olisivat esteellisiä. Jos esteellisyys syntyy edellisessä kappaleessa kuvatulla tavalla yhteisöjäävin perustella, syntyy se tällöin myös palvelussuhdejäävin perusteella. Kuten todettu, on esteellisyden syntymistä etenkin Uudenmaan hyvinvointialueiden osalta vaikea arvioida.

HUSin toiminnan ja talouden suunnittelun kannalta olisi kuitenkin tarpeellista, että palveluverkkopäätös saisi lainvoiman eivätkä esteellisyysväitteet rasittaisi sitä. Ns. varovaisuusperiaatteen mukaisesti olisi aiheellista katsoa edellisessä kappaleessa mainittujen luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden olleen esteellisiä ja korjata sanottu esteellisyys.

Jos mainitut luottamushenkilöt ja viranhaltijat katsotaan esteelliseksi, koskee esteellisyys seuraavia yhtymähallituksen jäseniä, varajäseniä ja puhe- ja läsnäolo-oikeutettuja (suluissa mainittu tehtävä, johon esteellisyys perustuu):

Yhtymähallituksen jäsenet

- Anna Vuorjoki, työnantaja Helsingin kaupunki
- Mikko Piirtola, aluehallituksen jäsen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Markku Sistonen, työnantaja Espoon kaupunki
- Karin Cederlöf, kaupunginhallituksen varajäsen, Espoon kaupunki, aluehallituksen varajäsen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Heli Hakala, kaupunginhallituksen varajäsen, Vantaan kaupunki, työnantaja Vantaan kaupunki
- Pirkko Letto, aluehallituksen jäsen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, työnantaja Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Annika Kokko, aluehallituksen jäsen, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Elin Blomqvist-Valtonen, kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja, Porvoon kaupunki

Yhtymähallituksen varajäsenet

- Maritta Hyvärinen, työnantaja Espoon kaupunki
- Mimi Rantanen, työnantaja Helsingin kaupunki
- Aino Laine, työnantaja Helsingin kaupunki
- Sirpa Peura, aluehallituksen varajäsen, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

17.6.2024

HUS/8233/2023

Puhe- ja läsnäolo-oikeutetut

- Daniel Sazonov, kaupunginhallituksen jäsen, Helsingin kaupunki
- Juha Jolkkonen, johtava asema, Helsingin kaupunki
- Sanna Svahn, johtava asema, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Mia Laiho, kaupunginhallituksen jäsen, Espoon kaupunki, aluehallituksen puheenjohtaja, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Timo Aronkytö, johtava asema, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
- Maarit Raja-aho, kaupunginhallituksen jäsen, Vantaan kaupunki, aluehallituksen puheenjohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
- Kristiina Kariniemi-Örmälä, johtava asema, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Helinä Perttu, aluehallituksen puheenjohtaja, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Max Lönnqvist, johtava asema, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
- Mikaela Nylander, aluehallituksen puheenjohtaja, Itä-Uudenmaan hyvinvointialue

Edellä olevat tiedot on saatu julkisista lähteistä. Luettelo ei välttämättä ole tyhjentävä, koska kaikkea tietoa yhtymähallituksen jäsenten ja varajäsenten työnantajista ei ole julkisesti saatavilla. Esteellisyys voi syntyä myös edellä mainittujen läheisten kautta. Kaikkien kokouksessa läsnä olevien tulee itsenäisesti arvioida mahdollinen esteellisyytensä.

6. Esteellisyyden korjaaminen

Hallintolain 50 §:ssä säädetään asiavirheen korjaamisesta seuraavasti:

"Viranomainen voi poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos:

- 1) päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen;
- 2) päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen;
- 3) päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe; tai
- 4) asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Päätös voidaan korjata 1 momentin 1-3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Asianosaisen suostumusta ei kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Päätös voidaan korjata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa ainoastaan asianosaisen eduksi".

17.6.2024

HUS/8233/2023

Hallintolain 52 §:ssä säädetään korjaamisasian vireilletulosta ja käsittelystä seuraavasti:

"Viranomaisen käsittelee korjaamisasian omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Aloite on tehtävä tai vaatimus virheen korjaamiseksi on esitettävä viiden vuoden kuluessa päätöksen tekemisestä.

Asiavirheen korjaaminen edellyttää, että asia käsitellään uudelleen ja asiassa annetaan uusi päätös. Kirjoitusvirhe korjataan korvaamalla virheen sisältävä toimituskirja korjatulla toimituskirjalla. Asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen kirjoitusvirheen korjaamista, jollei se ole tarpeetonta.

Asia- tai kirjoitusvirheen korjaamisesta on tehtävä merkintä alkuperäisen päätöksen taltiokappaleeseen tai viranomaisen käytössä olevaan tietojärjestelmään. Uusi tai korjattu toimituskirja on annettava asianosaiselle maksutta."

Menettelyvirheellä tarkoitetaan päätöksen tekoa edeltävässä ja siihen liittyvässä asian käsittelyssä tapahtunutta virhettä. Koska hallintolaki määrittelee menettelyllisen oikeusturvan keskeiset perusteet, tyypillinen menettelyvirhe on juuri hallintolain menettelyä koskevan säännöksen noudattamatta jättäminen. Yleisimpiä menettelyvirheitä ovat esteellisen henkilön osallistuminen asian käsittelyyn (Olli Mäenpää, Hallinto-oikeus, 3. uud. p., Alma Talent 2023, s. 591).

Korjaamisen kohteena ovat päätöksessä olevat ja päätöksentekomenettelyssä tapahtuneet virheet, joten korjaamiskelpoisia ovat yleensä kaikki hallintoasian ratkaisun sisältävät virheet (Olli Mäenpää, Hallinto-oikeus, 3. uud. p., Alma Talent 2023, s. 594).

Asia- ja menettelyvirhe korjataan niin, että asia käsitellään ja ratkaistaan uudelleen. Uudelleen käsittely edellyttää, että viranomaisen ensin poistaa virheellisen päätöksensä. Päätöksen poistamisen jälkeen seuraa uusi käsittely, jonka perusteella annetaan uusi päätös (Olli Mäenpää, Hallinto-oikeus, 3. uud. p., Alma Talent 2023, s. 595).

Koska asiassa ei ole asianosaisia, ei ketään ole tarpeen kuulla ennen asian ratkaisemista.

Palveluverkkoasian uusi käsittely on valmisteltu erikseen yhtymähallituksen 17.6.2024 kokouksen esityslistalle.

7. Yhtymähallituksen kokoonpanosta päätöksenteossa

17.6.2024

HUS/8233/2023

Sekä menettelyvirheen korjaava päätös että palveluverkkoasian uusi käsittely ja päätös tehdään edellä sanotun mukaisesti siten, että esteelliset henkilöt poistuvat kokoustilasta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätösesitys

Yhtymähallitus päättää

1. hylätä Hangon kaupungin, Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan oikaisuvaatimukset,
2. hyväksyä Inkoon kunnan ja Siuntion kunnan oikaisuvaatimukset ja todeta, että oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä rasittaa esteellisyyteen perustuva menettelyvirhe ja
3. poistaa menettelyvirheen perusteella virheellisen päätöksensä 6.5.2024 § 49 'Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö'.

Asian käsittely

Merkittiin, että kokouksesta poistuivat ennen asian käsittelyn aloittamista yhtymähallituksen jäsenet Blomqvist-Valtonen, Hakala, Kokko, Letto ja Sistonen. Kokouksesta poistuivat myös Sazonov, Laiho, Raja-aho ja Perttu.

Tämän jälkeen puheenjohtaja esitti, että Mikko Piirtola on esteellinen käsittelemään tätä asiaa 79 § ja seuraavaa asiaa 80 § Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallituksen jäsenenä (yhteisöjäävi), koska hyvinvointialueelle on asian ratkaisusta odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Puheenjohtaja totesi, että hallintosäännön 103.2 §:n mukaan esteellisyyttä koskeva asia tulee saattaa yhtymähallituksen ratkaistavaksi. Mikko Piirtola ilmoitti, että pitää esteellisyysväitettä lakiin perustumattomana ja poistui kokouksesta. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että ne jotka katsovat Piirtolan olevan esteellinen äänestävät JAA ja jotka eivät katso Piirtolan olevan esteellinen äänestävät EI. Yhtymähallitus hyväksyi esityksen äänestysjärjestykseksi. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 10 JAA-ääntä (Braskén, Karhu, Muurinen, Portaankorva, Reijula, Räf, Soininvaara, Vesikansa, Vuorjoki ja Rautava) ja yksi EI -ääni (Taipale).

Puheenjohtaja totesi, että yhtymähallitus oli katsonut Mikko Piirtolan esteelliseksi yhteisöjääviin perustuen tässä asiassa 79 § ja seuraavassa asiassa 80 §. Ilkka Taipale ilmoitti eriävän mielipiteensä päätökseen.

Merkittiin lisäksi, että Raaseporin kaupunki oli tehnyt oikaisuvaatimuksen

17.6.2024

HUS/8233/2023

yhtymähallituksen päätöksestä 6.5.2024 § 49. Oikaisuvaatimus saapui määräajan jälkeen 14.6.2024 ja se tulee näin jättää tutkimatta.

Päätös

Yhtymähallitus päätti

1. jättää Raaseporin kaupungin oikaisuvaatimuksen myöhässä saapuneena tutkimatta,
2. hylätä Hangon kaupungin, Karkkilan kaupungin ja Vihdin kunnan oikaisuvaatimukset,
3. hyväksyä Inkoon kunnan ja Siuntion kunnan oikaisuvaatimukset ja todeta, että oikaisuvaatimuksen kohteena olevaa päätöstä rasittaa esteellisyyteen perustuva menettelyvirhe ja
4. poistaa menettelyvirheen perusteella virheellisen päätöksensä 6.5.2024 § 49 'Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö'.

Julkisuus

Julkinen

Päätösvallan peruste

Perussopimus 13 §, hyvinvointialuelaki 139 §

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Tiedoksi

Hangon kaupunki
Inkoon kunta
Karkkilan kaupunki
Raaseporin kaupunki
Siuntion kunta
Vihdin kunta
Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki

80 § Talouden sopeuttamisohjelma ja palveluverkkotyö**Selostus**

Yhtymähallitukselle on esitetty 17.6.2024 kokouksen esityslistalla eri asiana palveluverkkoasiassa tehdyn päätöksen 6.5.2024 § 49 poistamista esteellisyyttä koskevan menettelyvirheen seurauksena. HUSin talouden sopeuttamisohjelmaa ja palveluverkkotyötä koskeva asia on valmisteltu yhtymähallituksen käsiteltäväksi uudelleen.

Hyvinvointialueuudistuksen tultua voimaan talouden merkitys on korostunut erittäin merkittävästi, kun koko maassa ensimmäisen kerran nähdään avoimesti ja läpinäkyvästi paljonko sotepe-palvelut yhteiskunnalle maksavat ja miten niiden järjestäminen ja tuottaminen on suhteessa valtion sotepe-rahoitukseen. Uudellemaalle sotepe-palveluiden rahoitus on noin 6,7 miljardia euroa, mutta HUS-yhtymä ei saa ollenkaan suoraa rahoitusta valtiolta, vaan lähes kaikki sen rahoitus tulee Uudenmaan hyvinvointialueilta ja Helsingin kaupungilta. Talouden merkitys on siten kasvanut HUS-yhtymässä huomattavasti, kun aiemmin HUSin rahoitus perustui suoriteperusteiseen laskutukseen.

Talouden merkityksen lisääntymisen lisäksi myös henkilöstön saatavuus, erityisesti pitkällä tähtäimellä, on selvästi aiempaa haasteellisempaa ja on siksi huomioitava tulevaisuuden palveluita suunniteltaessa, jotta palveluiden saatavuus ja potilasturvallisuus voidaan turvata kaikissa yksiköissä kaikkina aikoina.

HUS-yhtymän vuosien 2025-2027 talouden sopeuttamistarve on yhteensä vähintään 225 miljoonaa euroa, ja näin merkittäviä säästöjä ei voida toteuttaa ns. juustohöylällä, vaan joudutaan pohtimaan myös palveluita, palveluverkkoa ja jopa henkilöstöön kohdentuvia toimenpiteitä. Sopeutukset voitaisiin välttää lisäämällä HUS-yhtymän rahoitusta vuosille 2025-2027 Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin toimesta, mutta lisärahoitusta ei pidetä mahdollisena.

Yhtenä tärkeänä osana talouden sopeutusohjelmaa on palveluverkon arviointi ja tässä arvioinnissa paras tapa turvata palvelut, varmistaa potilasturvallisuus ja mahdollistaa ammattihenkilöstön saatavuus ovat sairaaloiden profiilimuutokset.

Palveluverkkotyössä on nähty parhaimmiksi vaihtoehdoiksi muuttaa Lohjan ja Porvoon sairaaloiden profiilit tulevina vuosina päiväkirurgisiksi sairaaloiksi, jotka keskittyvät muun muassa tekonivelkirurgiaan, muuhun luu- ja nivelkirurgiaan, vatsaelinkirurgiaan ja silmä- ja korva-nenä-kurkkusairauksien kirurgiaan. Profiilin muutoksessa virka-ajan ulkopuolinen kirurginen toiminta päättyisi, mutta samalla virka-ajan kirurgista toimintaa vahvistettaisiin. Yhteispäivystys jatkuisi näissä

17.6.2024

HUS/8233/2023

sairaaloissa ennallaan, samoin kuin ns. konservatiivinen vuodeosastotoiminta.

Jotta muutokset pystytään toteuttamaan turvallisesti, Lohjan sairaalan profiilin muutoksen toimeenpano tapahtuisi vuoden 2026 alusta ja Porvoon sairaalan vuonna vuoden 2027 alusta.

Näillä kahden sairaalan profiilimuutoksilla pystytään saamaan palveluverkosta tarvittavat taloudelliset säästöt, samalla kun päiväaikaista elektiivistä kirurgista toimintaa voidaan lisätä. Näin jatkossa pystytään turvaamaan potilasturvallisuus ja lisäksi paremmin varmistamaan henkilöstön saatavuus, kun päivystyksiin ja kolmivuorotyöhön saatavuus on vaikeutunut ja vaikeutunee jatkossa entisestään.

Esityslistan liitteenä seuraavat HUSin palveluverkosta ja palveluverkkosuunnitelmasta laaditut taustaselvitykset sisältäen muutosten vaikutusten arvioinnit.

Esityslistan oheismateriaaleina seuraavat hyvinvointialueiden (Itä-Uusimaa, Vantaa ja Kerava, Länsi-Uusimaa) antamat lausunnot koskien HUSin palveluverkkoa.

Yhteenvedona palveluverkkosuunnitelmaan sisältyvistä muutoksista voidaan todeta seuraavaa:

- Lohjan ja Porvoon sairaaloiden profiilit muuttuvat päiväkirurgisiksi sairaaloiksi
- virka-ajan ulkopuolinen kirurginen toiminta päättyy ja virka-aikainen kirurginen toiminta lisääntyy
- anestesiapäivystys jatkuu ennallaan Porvoon ja Lohjan sairaaloissa
- yhteispäivystys jatkuu nykyisen kaltaisena Porvoon ja Lohjan sairaaloissa ja valvontapaikat siirtyvät tai yhdistyvät vuodeosastotoimintoihin
- konservatiivinen vuodeosastotoiminta jatkuu Porvoon ja Lohjan sairaaloissa
- synnytystoiminta siirtyy Lohjan sairaalasta muihin HUSin synnytys sairaaloihin

Esitettävät synnytystoiminnan muutokset toteutetaan hallitusti aikaisintaan Naistenklinikan A-osan remontin valmistuttua ja viimeistään Jorvin sairaalan lisätilan valmistuttua.

HUSin synnytystoimintaa tullaan kehittämään päätöksen yhteydessä myös seuraavin toimenpitein:

1. Kaikille HUS-alueen synnyttäjille tarjotaan synnytysvalmennus, joka toteutetaan yhteistyössä HUSin synnytys sairaaloiden ja hyvinvointialueiden/ Helsingin kanssa. Levitetään sairaaloissa kehitettyjä hyviä käytäntöjä esimerkiksi synnytyspelon ehkäisyyn.

17.6.2024

HUS/8233/2023

2. Kehitetään kaikissa HUS:n synnytyssairaaloissa toimintamalleja matalan riskin synnytysten hoitoon tavoitteena lisätä synnyttäjien toimijuutta, hoidon laatua ja kohtaamista sekä vähentää synnytyspelkoa ja sektioita. Tällainen toimintamalli voi olla esimerkiksi kätilövetoinen yksikkö (ent. Haikaranpesä).
3. Imetysohjausta kehitetään HUS:ssa systemaattisesti noudattaen WHO/Unicefin Vauvamyönteisyysohjelmaa. Tavoitteena on, että kaikki HUS:n synnytyssairaalat saavat vauvamyönteinen sairaala sertifikaatin viimeistään vuonna 2027.
4. Kehitetään lasta odottavien ja synnyttävien perheiden hoitoketjua koko HUS-alueella yhteistyössä hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa tavoitteena varmistaa yhdenvertaiset palvelut ja sujuva tiedonkulku.
5. Huolehditaan muutoksessa synnytyksiä hoitavan henkilökunnan työhyvinvoinnista ja että kätilöt ja muu synnytysten aikaiseen ja jälkeiseen hoitoon osallistuva henkilökunta ovat mukana kehittämässä toimintaa.

Jorvin sairaalan synnytysosastoa vahvistetaan ja kehitetään siten, että sille laaditaan vauvamyönteisyysohjelma ja haetaan vauvamyönteisen synnytysosaston sertifikaatti.

Lisäksi varmistetaan palveluverkkotyön esityksessä olevissa Lohjan ja Porvoon sairaaloiden muutoksissa ensihoidon riittävyys ja huolehditaan palveluiden kielellisestä saatavuudesta.

Päätösesitys

Yhtymähallitus päättää hyväksyä sairaaloiden profiilimuutokset toteutettavaksi suunnitelman mukaisesti:

- Lohjan ja Porvoon sairaaloiden profiilit muuttuvat päiväkirurgisiksi sairaaloiksi
- virka-ajan ulkopuolinen kirurginen toiminta päättyy ja virka-aikainen kirurginen toiminta lisääntyy
- anestesiapäivystys jatkuu ennallaan Porvoon ja Lohjan sairaaloissa
- yhteispäivystys jatkuu nykyisen kaltaisena Porvoon ja Lohjan sairaaloissa ja valvontapaikat siirtyvät tai yhdistyvät vuodeosastoimintoihin
- konservatiivinen vuodeosastotoiminta jatkuu Porvoon ja Lohjan sairaaloissa
- synnytystoiminta siirtyy Lohjan sairaalasta muihin HUSin synnytyssairaaloihin

Lisäksi yhtymähallitus päättää, että Lohjan synnytykset siirtyvät esityksen mukaisesti hallitusti aikaisintaan Naistenklinikan A-osan remontin valmistuttua ja viimeistään Jorvin sairaalan lisätilan valmistuttua.

Päätöksen yhteydessä käynnistetään myös seuraavat toimenpiteet:

17.6.2024

HUS/8233/2023

1. Kaikille HUS-alueen synnyttäjille tarjotaan synnytysvalmennus, joka toteutetaan yhteistyössä HUSin synnytys sairaaloiden ja hyvinvointialueiden/ Helsingin kanssa. Levitetään sairaaloissa kehitettyjä hyviä käytäntöjä esimerkiksi synnytyspelon ehkäisyyn.
2. Kehitetään kaikissa HUSin synnytys sairaaloissa toimintamalleja matalan riskin synnytysten hoitoon tavoitteena lisätä synnyttäjien toimijuutta, hoidon laatua ja kohtaamista sekä vähentää synnytyspelkoa ja sektioita. Tällainen toimintamalli voi olla esimerkiksi kätilövetoinen yksikkö (ent. Haikaranpesä).
3. Imetysohjausta kehitetään HUS:ssa systemaattisesti noudattaen WHO/ Unicefin Vauvamyönteisysohjelmaa. Tavoitteena on, että kaikki HUSin synnytys sairaalat saavat vauvamyönteinen sairaala sertifikaatin viimeistään vuonna 2027.
4. Kehitetään lasta odottavien ja synnyttävien perheiden hoitoketjua koko HUS-alueella yhteistyössä hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa tavoitteena varmistaa yhdenvertaiset palvelut ja sujuva tiedonkulku.
5. Huolehditaan muutoksessa synnytyksiä hoitavan henkilökunnan työhyvinvoinnista ja että kätilöt ja muu synnytysten aikaiseen ja jälkeiseen hoitoon osallistuva henkilökunta ovat mukana kehittämässä toimintaa.

Jorvin sairaalan synnytysosastoa vahvistetaan ja kehitetään siten, että sille laaditaan vauvamyönteisysohjelma ja haetaan vauvamyönteisen synnytysosaston sertifikaatti. Lisäksi varmistetaan palveluverkkotyön esityksessä olevissa Lohjan ja Porvoon sairaaloiden muutoksissa ensihoidon riittävyys ja huolehditaan palveluiden kielellisestä saatavuudesta.

Asian käsittely

Asiassa käydyn keskustelun aikana Peter Braskén esitti Ilkka Taipaleen kannattamana, että ""Palveluverkkoselvitys ja sairaaloiden profiilimuutokset hyväksytään muilta osin, paitsi Lohjan sairaalan osalta. Esitetyt muutokset Lohjan sairaalan toimintoihin ja profiiliin ei toimeenpanna. Lohjan sairaalan profiili mukaan lukien synnytystoiminta säilyy nykyisellään." Todettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava päätösesitys, joka on saanut kannatusta, ja yhtymähallituksen tulee äänestää asiassa. Puheenjohtaja ehdotti äänestysjärjestykseksi, että esittelijän ehdotusta kannattavat äänestävät JAA ja Braskénin esitystä kannattavat äänestävät EI. Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti esityksen äänestysjärjestykseksi.

Toimitetussa äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Karhu, Muurinen, Portaankorva, Reijula, Räf, Soininvaara, Vesikansa ja Rautava) ja 3 EI-ääntä (Braskén, Taipale ja Kaajakari).

17.6.2024

HUS/8233/2023

Puheenjohtaja totesi, että yhtymähallitus oli päättänyt hyväksyä esittelijän ehdotuksen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Julkisuus

Julkinen

Päätösvallan peruste

Perussopimus 13 §

Lisätiedot

Toimitusjohtaja Matti Bergendahl, etunimi.sukunimi@hus.fi
Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Liitteet

1. HUSin palveluverkkotyö esitys HUS yhtymän hallituksen kokous 17.6.2024

Tiedoksi

Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki

81 § HUS Kiinteistöt Oy:n kokonaisjakautuminen yhtiön osien realisoimiseksi**Selostus***Taustaa*

HUS-yhtymän talousarvioissa on sekä vuonna 2023 että 2024 yhtenä tasapainottamistoimenpiteenä päätetty omaisuuden realisoinnista. Vuonna 2023 sisällytettiin talousarvioon muihin toimintatuottoihin 15 miljoonaa euroa omaisuuden myyntivoittoa. Vuoden 2024 talousarvioon sisältyy vastaava summa. Myyntivoittoa ei ole kumpanakaan vuonna toistaiseksi saatu.

Talousarvioiden tarkoittamia omaisuuden realisoiteja on valmisteltu HUS-yhtymän konsernijaostossa. Jaoston kokouksessa 12.6.2023 § 8 tunnistettiin kolme mahdollista myyntikohdetta. Nämä olivat 1) Logistiikkakeskuksen kiinteistö 2) henkilöstöasunnot ja 3) HUS Kiinteistöt Oy:n eräät toiminnot. Valmistelua kahden ensimmäisen osalta on käsitelty yhtymähallituksessa ja konsernijaostossa syksyn 2023 ja 2024 kevään aikana.

Toistaiseksi omaisuutta ei ole saatu myytyä eikä myyntivoittoa ole näin syntynyt, vaikka valmistelu on sinänsä edennyt kaikkien mainittujen kolmen kohteen osalta. Prosessin hitauteen on useita syitä. Omaisuuserät eivät ole sellaisenaan realisoitavissa, koska niitä käyttäviä toimintoja (esim. logistiikkapalveluja, kiinteistöpalveluja) tarvitaan edelleen HUS-konsernissa, ja myyntiprosessin yhteydessä pitää samalla toteuttaa järjestely ko. palvelun hankkimiseksi. Samalla pitää varmistua siitä, että järjestely ei johda kustannusten merkittävään kasvuun eikä aiheuta muita riskejä (esim. toimittajalukko). Myöskään pelkät rakennusten myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyt eivät ole hyväksyttäviä sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta, vaan omaisuuden myynnin tulee liittyä laajempaan toimintojen uudelleenjärjestelyyn. Markkinatilanne on tällä hetkellä haastava mm. asuntojen myynnin näkökulmasta, mikä pidentää prosessia ja laskee omaisuudesta saatavaa hintaa. Lisäksi omaisuuseriä on tarpeen uudelleenjärjestellä myyntivoiton maksimoimiseksi (esim. asuntoja kannattaa myydä kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiöiden osakkeina, eikä suoraan kiinteistöinä).

Edellä mainitut omaisuuserät, joiden realisointia selvitetään, ovat tällä hetkellä HUS-konsernissa käytössä ja sinällään tarpeellisia, mutta HUS-yhtymän omistus ei ole niissä kriittistä. Realisointiprosessien tarkoituksena on täyttää tämä tarve sellaisella muulla tavalla, joka vapauttaa omaisuuserät taseesta myyntivoitoiksi, ei lisää kohtuuttomasti konsernin kustannuksia, eikä aiheuta erityisiä riskejä.

Ylipäätään voi todeta sen, että HUS-konsernille tällä hetkellä tarpeeton kiinteistö- ja

muu omaisuus, esimerkiksi Lastenlinnan kiinteistö, on ollut erittäin vaikeasti realisoitavissa ja edellyttänyt pitkiä, vuosia kestäviä valmisteluprosesseja. Esimerkiksi Lastenlinnan osalta realisointi ei ole ollut lukuisista yrityksistä huolimatta mahdollista nykyisellä kaavalla (YS), vaan käytännössä kiinteistön myynti on edellyttänyt kaavamutosta. Kaavoitus Lastenlinnan osalta on nyt vireillä ja kaava hyväksyttyneen loppuvuoden 2024 aikana.

Valmistelutoimet HUS Kiinteistöt Oy:n osalta

Konsernijaosto päätti 12.6.2023 § 8 käynnistää jatkovalmistelun HUS Kiinteistöt Oy:n tuottamien rakennusinvestointien toteutuksen uudelleenorganisoimiseksi osaksi HUS-yhtymää sekä selvitystyön yhtiöön vielä jäävien toimintojen tuottamismallista. Konsernijaoston päätöksen mukaisesti konsernihallinto tilasi em. selvityksen puitesopimukseen perustuen VALOR Partners Oy:ltä. Selvityksessä arvioitiin yhtiön tuottamia palveluja sen osalta, miltä osin palvelut tulee säilyttää konsernin omana toimintana ja miltä osin niitä voitaisiin hankkia markkinoilta. Selvityksen tarkoituksena ei ollut vähentää yhtiön palveluksessa olevaa henkilöstöä eikä selvityksellä pyritty säästöihin yhtiön tuottamista palveluista. Selvityksessä haastateltiin sekä yhtiön että HUS-yhtymän johtoa kattavan kuvan saamiseksi kokonaistilanteesta. Konsernijaosto käsitteli selvityksen tilannekatsausta 2.10.2023 § 11.

Valmistunutta selvitystä käsiteltiin konsernijaostossa 4.12.2023 § 19, ja asia jäi tuolloin pöydälle. Tiivistettynä selvityksessä esitettiin, että yhtiön tuottamat rakennuttamispalvelut ja projektipalvelut siirrettäisiin HUS-yhtymän omaksi tuotannoksi ja muut HUS Kiinteistöt Oy:n toiminnot vietäisiin laajasti ostopalveluiksi. Nämä muut palvelut käsittävät kiinteistöpalvelut, turvapalvelut ja pysäköinnin hoitamisen. VALOR Partners Oy toteaa, että vaihtoehto mahdollistaisi toiminnan kehittämisen sekä toiminnallisten ja taloudellisten hyötyjen hakemisen osin toiminnan ulosviennin, osin tilaaja-tuottaja-mallin kehittämisen kautta. Raportissa todettiin, että vaihtoehtoon sisältyy riskejä niin kilpailutusprosessin kuin sopimuskauden kustannusten ja laadunhallinnan kannalta, mutta nämä riskit ovat hallittavissa osana kilpailutuksen ja sopimuksen valmistelua. VALOR Partners Oy:n raportti on oheismateriaalina 1.

Konsernijaosto päätti 11.12.2023 § 21 asian jatkokäsittelyssä muun muassa, että selvitetään HUS Kiinteistöt Oy:n osakekannan tai liiketoimintojen myynti kokonaan tai osaksi markkinoille. Konsernihallinto tilasi jaoston päätöksen tarkoittaman taloudellisen ja verotuksellisen vaihtoehtotarkastelun KPMG Oy:ltä, jossa tarkasteltiin eri vaihtoehtoja myynnin toteuttamiseksi. KPMG Oy on HUSin ensimmäinen puitesopimustoimittaja vero-oikeuden alalla. Raportin yhteydessä pyydettiin KPMG Oy:tä tekemään yhtiön toimintojen käyvän arvon analyysi.

17.6.2024

HUS/3058/2024

Tiivistetysti KPMG Oy:n raportin johtopäätöksenä oli, että yhtiön osien siirtäminen markkinoille on tehokkainta toteuttaa osakekaupalla. Tämä edellyttää silloin sitä, että yhtiön markkinoille siirrettävät osat eriytetään ns. kokonaisjakautumisella. Konsernijaosto käsitteli valmistunutta vaihtoehtotarkastelua kokouksissaan 8.4.2024 § 5 ja 23.4.2024 § 10 ja päätti jälkimmäisessä kokouksessa esittää yhtymähallitukselle, että yhtymähallitus antaa HUS Kiinteistöt Oy:n hallitukselle toimeksiannon osakeyhtiölain tarkoittaman kokonaisjakautumisen käynnistämistä edellä kuvatun mukaisesti, edellyttäen jakautumisen toteuttamista vuoden 2024 aikana ja edellyttäen että yhtiön hallitus raportoi konsernijaostolle prosessin etenemisestä jaoston kokouksissa.

Seuraavassa käsitellään tarkemmin sekä käyvän arvon analyysiä että taloudellista ja verotuksellista vaihtoehtotarkastelua.

HUS Kiinteistöt Oy:n kiinteistö-, turva- ja pysäköintipalveluiden käyvän arvon analyysi

KPMG Oy:n tekemän selvityksen lähtökohtana on, että yhtiön omistaja eli HUS haluaa järjestellä yhtiötä uudelleen siten, että tiettyjä osia yhtiöstä siirretään markkinoille, ja omistaja saa järjestelystä parhaan mahdollisen tuoton. Järjestely muodostaa osan talousarviossa HUS-yhtymän omaisuuden myynnille asetettua tavoitetta, joka on ollut kuluvana vuonna ja viime vuonna kumpanakin 15 M€ vuodessa. Toistaiseksi myyntituloja ei ole siis saatu.

Analyysin vertailevat laskelmat perustuvat vuosien 2022-2023 toteumiin sekä vuoden 2024 ennusteeseen. Lisäksi niissä on käytetty yritysjärjestelytietokantoja vertailuyhtiöiden informaation hakemiseksi sekä hyödynnetty muuta julkisesti saatavilla olevaa informaatiota vertailuyhtiöistä. Laskelmia tulkittaessa tulee ymmärtää, että ulkoistuksessa varsinaisen transaktion yhteydessä saatava myyntihinta ja tulevan sopimuksen sisältö ovat yhteydessä keskenään.

Liiketoimintojen käyvän arvon analyysissä on käytetty kassavirtaperusteista ja markkinaperusteista menetelmää. Laskelmissa on käytetty arvokäsitteenä yhtiön käypää arvoa. Käyvän arvon käsite kuvaa markkinoiden yhteisiä odotuksia ja on yleisimmin käytetty arvokäsite yhtiön arvon määrittämisessä. Käyvän arvon määritelmä nojaa ensisijaisesti toiminnan jatkuvuuteen (going concern) ja tavallisesti myös yritysjohtoon rationaaliseen toimintaan omistajien arvon maksimoimiseksi. Tässä tapauksessa tulee kuitenkin huomioida myös mahdolliset sopimuskauden pituuteen liittyvät tekijät.

Yhteenvedon voidaan todeta, että yhteenlaskettuna mahdollisesti ulkoistettavien liiketoimintakokonaisuuksien käypä yritysarvo on vähintään noin 10 miljoonan euron

17.6.2024

HUS/3058/2024

suuruusluokkaa. Tarkemmat laskelmat on esitetty oheismateriaalissa 2 (salassa pidettävä, JulkL 24 § 17 k.).

Toimintojen uudelleen järjestelyyn liittyvät verohuomiot

Osana uudelleenorganisointia koskevaa selvitystä KPMG Oy Ab:ta on pyydetty laatimaan muistio suunniteltuun toimintojen uudelleenjärjestelyyn liittyvistä verotuksellisista kysymyksistä.

Tarkoituksena on, että osana julkisena hankintamenettelynä toteutettavaa kiinteistö- ja turvapalveluiden kilpailutusta HUS-yhtymä myisi HUS Kiinteistöt Oy:n kiinteistö- ja turvapalveluliiketoiminnat joko liiketoimintakauppana tai osakekauppana tarjouskilpailun voittajalle tai voittajille. Turva- ja kiinteistöpalveluiden myynnin lisäksi tarkoituksena on myös järjestellä uudelleen HUS Kiinteistöt Oy:n muita toimintoja ja tavoitteena olisi siirtää näitä muita operatiivisia toimintoja HUS-yhtymälle. Vertailu on tehty vaihtoehtojen vaikutuksia seuraavilta osin:

- Vaihtoehtojen verovaikutukset myyjälle ja ostajalle (tulovero-, arvonlisävero- ja varainsiirtoveroanalyysi)
- Vaihtoehtojen toteutusaikataulut
- Jäljelle jäävien toimintojen siirron käytännön toteutus HUS-yhtymälle ja sen verotus

Vertailtavat vaihtoehdot ovat seuraavat.

1. Uudelleenjärjestelyn kohteena olevat toiminnot siirretään jakautumisella omiin yhtiöihinsä. Jakautumisen jälkeen kiinteistö- ja turvapalveluyhtiöiden osakekannat myydään ulkopuolisille toimijoille. Jakautumisen yhteydessä parkkihallirakennukset keskitetään keskinäiseen kiinteistöosakeyhtiöön ja muut jäljelle jäävät toiminnot siirretään jakautumisessa yhtiöön, joka myöhemmin puretaan. Näin HUS-yhtymän tytäryhtiöksi jää keskinäinen parkkihalliyhtiö ja muut toiminnot siirtyvät yhtiön purkautuessa HUS-yhtymään.
2. Kiinteistö- ja turvapalvelut myydään liiketoimintakaupalla ulkopuoliselle toimijalle. Tämän jälkeen HUS Kiinteistöt Oy voi esimerkiksi myydä muut toiminnot lukuun ottamatta parkkihallirakennuksia HUS-yhtymälle. HUS Kiinteistöt Oy:öön voidaan jättää parkkihallirakennukset ja maanvuokrasopimukset ja nykyinen yhtiö voidaan muuttaa keskinäiseksi kiinteistöosakeyhtiöksi.

Yhteenvedona voidaan todeta, että ensimmäisessä vaihtoehdossa saatava myyntivoitto on 20 % jälkimmäistä vaihtoehtoa suurempi. Tarkemmat laskelmat ja vertailut on esitetty oheismateriaalissa 3.

Arviointia ulkoistetun palvelun hintakehityksestä

Vuoden 2023 tilinpäätöslukujen perusteella kiinteistöpalveluissa ja turvapalveluissa on kyse noin 42,4 miljoonan euron kokonaisuudesta. Tästä ulkoisilta palveluiden tuottajilta on hankittu palveluja noin 15,7 miljoonalla eurolla. Tämän perusteella omana palvelutuotantona toteutetaan noin 26,7 miljoonan euron suuruinen kokonaisuus. Kummassakin palvelukokonaisuudessa on kyse sellaisista palveluista, joissa on olemassa potentiaalisia ulkoisia palveluntuottajia ja toimiva kilpailtu markkina.

Yksityiskohtaisia laskelmia ulkoistettujen palveluiden hinnoista ja niiden kehityksestä ei tässä vaiheessa ole mahdollista tehdä, koska tällaiset laskelmat perustuvat viime kädessä tarjoajan tekemiin tarjouksiin. VALOR Partners Oy:n tekemän arvion mukaan tuotannon tehostamispotentiaali olisi kuitenkin noin 5 % luokkaa, mikä on suuntaa antavaa. Tehostamismahdollisuudet liittyvät muun muassa suurempien toimijoiden skaalaetuihin, mahdolliseen teknologian hyödyntämiseen (mm. tietojärjestelmät ja tekniset ratkaisut) sekä suurilla toimijoilla olevaan asiantuntemukseen ja tämän hyödyntämiseen.

Hinnoitteluun vaikuttanee alentavasti myös se, että HUS tulevana asiakkaana olisi ulkoiselle palveluntuottajalle erittäin hyvä referenssi. Toisaalta palveluista tulevaisuudessa maksettava hinta on jossain määrin riippuvainen myyntihinnan suuruudesta, mikäli ulkoistamiseen päädytään. Jäljelle jäävien toimintojen siirrolla HUS-yhtymään olisi myös saavutettavissa synergiahyötyjä ja sitä kautta kustannussäästöjä.

Koska toimittajan liikevaihto siirtävistä toiminnoista syntyy HUSin kanssa tehtävän palvelusopimuksen hinnasta, käytännössä toimittajan mahdollisuudet vaikuttaa sopimuksen kannattavuuteen ovat

- Sopimuskauden liikevaihdon, eli sopimuksen hintatason, neuvottelu mahdollisimman korkeaksi sopimuskauden alussa / pitkäkestoinen sopimus; sekä
- Palvelutuotannon kustannuksiin alentavasti vaikuttavat tehostamistoimet, joista saavutettava hyöty osin siirtyy tilaajalle, ja osin jää palveluntuottajalle (sopimuksen mukaan)

Toiminnasta muutoin kuin tehostamisen myötä syntyvä toimittajan kate on sisällä HUSin maksamassa hinnassa, kuten myös nykyisen tytäryhtiön mahdollinen ylijäämä.

17.6.2024

HUS/3058/2024

HUSille palvelusopimuksen kautta syntyviä vuosittaisia lisäkuluja voidaan **erittäin** karkeasti arvioida seuraavien taustaolettamien kautta;

- Palveluntuottaja pystyy tehostamaan toimintaa (HUS Kiinteistöt Oy:n nykyisin itse tuottama osuus 26,7 miljoonaa euroa) noin 5 %
- Palveluntuottajan tavoiteltava liikevoittoprosentti on luokkaa 7 %.
- Myyntihinta on 10 miljoonaa euroa
- Solmittavan palvelusopimuksen pituus on kuusi vuotta

Näillä taustaolettamilla laskettuna HUSin palvelusopimuksen vuosittainen kustannus nousisi karkeasti noin 500 000 euroa vuodessa ja kuuden vuoden sopimus ajalla siten noin 3 miljoonaa euroa. Tämä tulee suhteuttaa saatavaan myyntituottoon, joka on edellä todetusti vähintään noin 10 miljoonan euron suuruusluokkaa.

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että toimintojen realisointi ja siirtäminen markkinoille on HUS-yhtymän näkökulmasta perusteltu ja kannattava toimi.

Yhtymähallitus palautti yhtiön kokonaisjakautumista koskevan asian uudelleen valmisteltavaksi kokouksessaan 3.6.2024 § 69. Yhtymähallitukselle tehdään edellä kuvatun valmistelun jälkeen samansisältöinen päätösesitys kuin edellisessä käsittelyssä.

Päätösesitys

Yhtymähallitus päättää, että se

1. antaa HUS Kiinteistöt Oy:n hallitukselle toimeksiannon osakeyhtiölain tarkoittaman kokonaisjakautumisen käynnistämisestä edellä kuvatun mukaisesti,
2. edellyttää jakautumisen toteuttamista vuoden 2024 aikana ja
3. edellyttää että yhtiön hallitus raportoi konsernijaostolle prosessin etenemisestä jaoston kokouksissa

Asian käsittely

Merkittiin, että Mikko Piirtola ja Ulla-Mari Karhu ilmoittivat esteellisyydestään HUS Kiinteistöt Oy:n hallituksen jäsenenä (yhteisöjäävi) ja poistuivat klo 8.38-8.59 asiasta käydyn keskustelun ja päätöksenteon ajaksi. Ennen poistumista yhtymähallitus kuuli heitä asiantuntijoina asiassa.

17.6.2024

HUS/3058/2024

Asiassa käydyn keskustelun aikana Markku Sistonen esitti Antti Kaajakarin kannattamana, että esittelijän päätösesitys hylätään ja ehdotettua kokonaisjakautumista ei toteuteta. Todettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava päätösesitys, joka on saanut kannatusta, ja yhtymähallituksen tulee äänestää asiassa. Puheenjohtaja ehdotti äänestysjärjestykseksi, että esittelijän ehdotusta kannattavat äänestävät JAA ja Sistosen esitystä kannattavat äänestävät EI. Yhtymähallitus hyväksyi yksimielisesti esityksen äänestysjärjestykseksi.

Toimitetussa äänestyksessä annettiin 11 JAA-ääntä (Blomqvist-Valtonen, Braskén, Hakala, Kokko, Muurinen, Portaankorva, Reijula, Räf, Soininvaara, Vesikansa ja Rautava) ja 4 EI-ääntä (Letto, Sistonen, Taipale ja Kaajakari).

Puheenjohtaja totesi, että yhtymähallitus oli päättänyt hyväksyä esittelijän ehdotuksen.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Julkisuus

Julkinen

Päätösvallan peruste

Perussopimus 13 §

Lisätiedot

Talousjohtaja Jari Finnilä, etunimi.sukunimi@hus.fi
Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Tiedoksi

HUS Kiinteistöt Oy:n hallitus
Toimitusjohtaja Juha Tiuraniemi, HUS Kiinteistöt Oy

82 § Oy Apotti Ab:n omistus- ja takausjärjestelyjen toimeenpano**Selostus**

Yhtymähallitus on käsitellyt otsikkoasiaa 25.5.2024 § 6 ja tehnyt yhtymäkokoukselle päätösesityksen omavelkaisten takausten myöntämisestä Oy Apotti Ab:n ottamille lainoille ja näiden takausten ehdoista. Yhtymäkokous on tehnyt 13.6.2024 § 6 yhtymähallituksen esityksestä seuraavansisältöisen päätöksen.

"Yhtymäkokous päätti yksimielisesti

a) myöntää HUS-yhtymän omistusosuutta vastaavalla osuudella Oy Apotti Ab:n osakkeista laskettuna, omavelkaiset takaukset kaikille Kuntarahoitus Oyj:n ja Nordea Bank Oyj:n Oy Apotti Ab:lle myöntämille lainapääomille ja niiden liitännäiskustannuksille (korot, viivästyskorot, kulut ml. mahdolliset jälleenerahoituksen purkamiskulut ja perimiskulut), mukaan lukien Kuntarahoitus Oyj:n ja/tai Nordea Bank Oyj:n Oy Apotti Ab:lle myöntämät yritystodistusohjelmavastuut ja niiden liitännäiskustannukset (korot, viivästyskorot, kulut ml. mahdolliset jälleenerahoituksen purkamiskulut ja perimiskulut). Selvyyden vuoksi vahvistetaan, että HUS-yhtymän omistusosuutta vastaava osuus määritellään irtautumissopimuksessa määritellyille Jääville Osakkaille tulevasta yhteenlasketusta 100 %:n osakeomistuksen määrästä Oy Apotti Ab:stä riippumatta siitä, ovatko irtautumissopimuksessa määriteltyjen Lähtevien Osakkaiden päätökset irtautumissopimuksen hyväksymisestä lainvoimaistuneet vai eivät ja/tai ovatko kaikki Lähtevät Osakkaat antaneet erillisiä irtautumissopimuksesta johtuvia sitoumuksia ja/tai vakuutuksia Jääville Osakkaille vai eivät ja/tai onko Lähtevän Osakkaan tai Lähtevien Osakkaiden takausvastuut Kuntarahoitus Oyj:n ja/tai Nordea Bank Oyj:n myöntämille lainapääomille ja niiden liitännäiskustannuksille, mukaan lukien myönnettyt yritystodistusohjelmavastuut ja niiden liitännäiskustannukset, voimassa vai eivät. Edelleen vahvistetaan, että yhteensä näin syntyy Jäävien Osakkaiden 100 %:n täysimääräinen omavelkainen takaus ja mahdolliset myöhemmät Oy Apotti Ab:n omistuksen muutokset eivät vaikuta takaajan vastuun laajuuteen vähentävästi ilman takauksen edunsaajan nimenomaista kirjallista suostumusta.

b) myöntää HUS-yhtymän omistusosuutta vastaavalla osuudella Oy Apotti Ab:n osakkeista laskettuna omavelkaisen takauksen Oy Apotti Ab:n ottamalle enintään 30 000 000,00 euron suuruiselle lainalle ja sen liitännäiskustannuksille (korot, viivästyskorot, kulut ml. mahdolliset jälleenerahoituksen purkamiskulut ja perimiskulut) tai mikäli laina nostetaan useammalla erillisellä velkakirjalla, jolloin niiden yhteenlaskettu määrä voi olla enintään 30 000 000,00 euroa, kullekin erillisen velkakirjan pääomalle ja sen liitännäiskustannuksille (korot, viivästyskorot, kulut ml. mahdolliset jälleenerahoituksen purkamiskulut ja perimiskulut). Selvyyden vuoksi

todetaan, että Oy Apotti Ab:n nostaessa enintään 30 000 000,00 euron suuruisen lainan yhdellä velkakirjalla, HUS-yhtymän omavelkainen takausvastuu lainasta on tämän takauspäätöksen nojalla enintään 13 899 000,00 euroa lisättynä sille kertyneiden liitännäiskustannusten (korot, viivästyskorot, kulut ml. mahdolliset jälleenrahoituksen purkamiskulut ja perimiskulut) määrällä tai, mikäli laina nostetaan useammalla erillisellä velkakirjalla, takausvastuu lainoista on tämän takauspäätöksen nojalla yhteensä enintään 13 899 000,00 euroa lisättynä sille kertyneiden liitännäiskustannusten (korot, viivästyskorot, kulut ml. mahdolliset jälleenrahoituksen purkamiskulut ja perimiskulut) määrällä. Takauspäätöstä tulkitaan niin, että kukin omavelkainen takaus annetaan siten, ettei HUS-yhtymän siihen perustuva takausvastuu takaussitoumuksen antohetkellä ylitä sen Oy Apotti Ab:sta omistamaa omistusosuutta vastaavaa osuutta asianomaiseen lainaan perustuvista velvoitteista. Selvyyden vuoksi vahvistetaan, että HUS-yhtymän omistusosuutta vastaava osuus määritellään irtautumissopimuksessa määritellyille Jääville Osakkaille tulevasta yhteenlasketusta 100 %:n osakeomistuksen määrästä Oy Apotti Ab:stä riippumatta siitä, ovatko irtautumissopimuksessa määriteltujen Lähtevien Osakkaiden päätökset irtautumissopimuksen hyväksymisestä lainvoimaistuneet vai eivät ja/tai ovatko kaikki Lähtevät Osakkaat antaneet erillisiä irtautumissopimuksesta johtuvia sitoumuksia ja/tai vakuutuksia Jääville Osakkaille vai eivät. Edelleen vahvistetaan, että yhteensä näin syntyy Jäävien Osakkaiden 100 %:n täysimääräinen omavelkainen takaus ja mahdolliset myöhemmät Oy Apotti Ab:n omistuksen muutokset eivät vaikuta takaajan vastuun laajuuteen vähentävästi ilman takauksen edunsaajan nimenomaista kirjallista suostumusta. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2034 saakka.

c) että tässä esitetyt takaukset myönnetään seuraavin ehdoin:

- i. Hyvinvointialueille siirtyneet yritysikiinnitykset kuoletaan ja Oy Apotti Ab teettää uuden valuaatioarvion omistusjärjestelyjen jälkeen ja hakee uudet yritysikiinnitykset valuaatioon perustuen. Yritysikiinnitykset luovutetaan HUS-yhtymälle, Helsingille sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle myönnettyjen takausten vastavakuudeksi omistusosuuksien mukaisesti yhtäläisin etuoikeuksin. HUS-yhtymä vastaa yksin siitä, että yritysikiinnityksiä koskevat vastavakuuspanntaukset on asianmukaisesti toimeenpantu ennen takausten toimeenpanoa.*
- ii. Takaaja pidättää itsellään oikeuden vaatia lisää turvaavia vastavakuuksia, jos yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että omistusta siirtyy pois nykyisiltä omistajilta, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) muuttuu. Lisävakuuksien määrä tai laatu tai riittämättömyys eivät muuta tai heikennä annettujen takausten voimassaoloa, määrää tai ehtoja miltään osin.*

17.6.2024

HUS/3414/2024

iii. Oy Apotti Ab:lle myönnettävästä omavelkaisesta takauksesta voidaan kohdassa ii. tarkoitettussa tilanteessa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan per 31.12. takauksen kohteena olevien lainojen jäljellä olevasta pääomasta ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

d) että päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että muut Oy Apotti Ab:n omistajiksi jäävät osakkaat tekevät omalta osaltaan vastaavat, määrällisesti omien omistussuhteidensa mukaiset päätökset Oy Apotti Ab:n lainoille annettavista omavelkaisesta takaamisesta ja

e) valtuuttaa talousjohtajan laatimaan ja allekirjoittamaan päätöksen tarkoittamien takausjärjestelyjen edellyttämät asiakirjat (sisältäen myös suostumuksen Lähtevien Osakkaiden antamien takauksien vapauttamisesta)."

Yhtymähallitukselle esitetään nyt sekä edellä mainitun yhtymäkokouksen päätöksen täytäntöönpanoa että yhtiön omistusjärjestelyjen edellyttämien sopimusten hyväksymistä. Ensin mainitussa yhtymähallituksen käsittelyssä yhtiön omistusjärjestelyjä ja takauspäätöksiä käsiteltiin seuraavalla esittelytekstillä, joka selvyuden vuoksi toistetaan tämän kokouksen esityslistalla.

Hyvinvointialuelain 43.1 §:n 2 kohdan mukaan yhtymähallitus vastaa yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

-.-.-

Yhtiön omistusjärjestelyt

Oy Apotti Ab on HUS-yhtymän (43,23 %), Helsingin kaupungin (35,71 %), Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen (14,29 %), Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen (3,48 %), Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (2,26 %) ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen (1,03 %) omistama yhtiö.

Voimassa olevan, 20.9.2021 allekirjoitetun osakassopimuksen mukaan yhtiön keskeisenä tarkoituksena on tuottaa osakkailleen kokonaispalveluna asiakas- ja potilastietojärjestelmä ja hallinnoida, kehittää ja ylläpitää järjestelmää. Järjestelmän tuottamisen lisäksi yhtiön tehtävänä on tuottaa osakkaiden sidosyksikkönä muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä- ja teknologiapalveluita sekä digitaalisia asiantuntijapalveluita ja muita järjestelmäliitännäisiä palveluita. Yhtiön osakassopimuksessa on sovittu, että yhtiö ei tavoittele voittoa, ja mahdollinen tilikaudelta syntyvä ylijäämä on käytettävä yhtiön tarjoamien palveluiden

kehittämiseen.

Yhtiön tuottama Apotti-järjestelmä on otettu käyttöön HUS-yhtymässä, Helsingin kaupungilla, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ja Kauniaisten kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollossa, joista viimeksi mainittu on siirtynyt sote-uudistuksessa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vastuulle.

Länsi-Uudenmaan (aluehallitus 11.9.2023 § 129), Keski-Uudenmaan (kuntayhtymän yhtymävaltuusto 16.12.2021 § 53) ja Itä-Uudenmaan (aluehallitus 7.12.2023 § 317) osalta hyvinvointialueiden päätökset ovat olemassa joko toisen potilastietojärjestelmän kilpailutuksen aloittamisesta tai uuden potilastietojärjestelmän hankinnasta. Apotti-järjestelmä ei siis tule näillä hyvinvointialueilla kokonaisuudessaan käyttöönotettavaksi. Erikseen tulee ratkaistavaksi se kysymys, miten Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue menettelee Kauniaisten kaupungilta siirtyneiden sosiaali- ja terveyspalveluiden suhteen, joissa siis tällä hetkellä käytetään Apotti-järjestelmää.

Vaikka mainitut kolme hyvinvointialuetta (jäljempänä lähtevät osakkaat) eivät ota järjestelmää käyttöön, ovat ne yhtiön omistajina sidottuja yhtiön osakassopimukseen ja sen velvoitteisiin. Nämä velvoitteet käsittävät muiden ohella yhtiön rahoituksesta huolehtimisen. Tämä tarkoittaa sitä, että osuus yhtiön poistoista, palvelutuotannon kiinteistä kustannuksista ja yhtiön hallintokustannuksista on myös niiden vastuulla. Lähtevien osakkaiden kannalta on perusteltua pyrkiä irtaantumiseen yhtiön omistajuudesta, koska yhtiön osakassopimuksen velvoitteet eivät ole hyvin yhteensopivia sen tilanteen kanssa, jossa hyvinvointialue käyttää toista tietojärjestelmää eikä käytä yhtiön palveluja. Lähtevillä osakkailla on intressi irtaantua myös yhtiön lainojen takausvastuista. Vastaavasti HUSin, Helsingin kaupungin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen (jäljempänä jäävät osakkaat) kannalta olisi mielekästä, että yhtiössä ei olisi mukana sellaisia omistajia, jotka eivät käytä yhtiön palveluja, ja joilla ei ole intressiä kehittää yhtiön toimintaa.

Yhtiön ja sen omistajien välillä on neuvoteltu syyskuusta 2023 alkaen niistä ehdoista, joilla yhtiöstä ja sen omistajuudesta irtaantuminen olisi mahdollista. Neuvotteluissa on valmisteltu yhtiön sekä jäävien ja lähtevien osakkaiden välille irtautumissopimusta, jossa sovitaan sekä lähtevien osakkaiden osakkeiden siirtymisestä jääville osakkaille että erokorvauksesta, jonka lähtevät osakkaat suorittavat jääville osakkaille. Erokorvauksen määrä vastaa niitä kustannuksia, joihin jäävä osakas olisi sidottu jatkaessaan yhtiön omistajana. Irtautumissopimuksessa sovitaan myös takauksen uudelleen järjestelystä siten, että lähtevien osakkaiden takausvastuut siirtyvät jääville osakkaille. Irtautumissopimuksessa sovitaan myös järjestelmän käytön lopettamisesta ja irtautumisesta noudatettavasta menettelystä. Irtautumissopimuksen valmistelussa on osapuolia avustanut yhtiön käyttämä

17.6.2024

HUS/3414/2024

asianajotoimisto Castrén & Snellman.

Esityslistan liitteenä (liite 1) seuraa ehdotus irtautumissopimukseksi liitteineen.

Takausten siirtäminen edellyttää sitä, että jäävät osakkaat tekevät irtautumissopimuksen kohdan 9.2 mukaisesti uuden takauspäätöksen, joka määrältään kattaa myös siirtyvän takauksen osuuden. Takauspäätöksen tekeminen kuuluu HUS-yhtymässä yhtymäkokouksen, Helsingin kaupungissa kaupunginvaltuuston ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella aluevaltuuston toimivaltaan. Koska myönteinen päätös takausten siirtämisestä on irtautumissopimuksen keskeisenä edellytyksenä, on irtautumissopimuksen hyväksymisestä jäävien osakkaiden osalta tarkoitus päättää vasta takauspäätöksen täytäntöönpanon yhteydessä. Lähtevät osakkaat voivat hyväksyä irtautumissopimuksen suoraan ilman takauksiin liittyvää päätöksentekoa.

Yhtiön lainojen takausjärjestelyt

Yhtymäkokoukselle esitetään kahden takauspäätöksen tekemistä. Ensimmäinen takauspäätös kattaa kunkin jäävän osakkaan omistusosuutta vastaavan osuuden yhtiölle myönnettyistä lainapääomista ja niiden liitännäiskustannuksista. Toisin sanoen takauspäätös kattaa kyseisen omistajan jo takaamat yhtiön lainat sekä lisäyksenä kunkin omistajan suhteellisen osuuden lähteviltä osakkailta siirtyvistä takausvastuista.

Toinen takauspäätös kattaa jäävän osakkaan omistusosuutta vastaavan osuuden uudesta yhtiön lainasta, jonka lainan on tarkoitus kattaa yhtiön kuluvan vuoden rahoitustarpeet.

Yhtiön taloudellinen tilanne

Oy Apotti Ab on voittoa tuottamaton osakeyhtiö, joka tuottaa palveluita omistajina oleville asiakkailleen ja laskuttaa syntyneet kustannukset heiltä. Apotti-järjestelmän rakentamisvaiheen investointikustannukset on aktivoitu yhtiön taseeseen ja kustannukset on rahoitettu pitkäaikaisilla lainoilla, joiden vakuudeksi omistajat ovat antaneet takauksia omistusosuuksien suhteessa yhteensä 280 miljoonan arvosta. Näitä pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty kunkin omistajan käyttöönoton jälkeen tai sopimuksen perusteella alkaneella poistolaskutuksella. Niiden osakkaiden osalta, joilla käyttöönottoa ei ole tapahtunut, poistolaskutuksen alkamisajaksi on sovittu 1.1.2024. Irtaantumissopimukseen liittyvien neuvottelujen vuoksi poistolaskutusta ei käynnistetty vuoden alusta, vaan käynnistetään 1.4.2024 alkaen. Pitkäaikaisia lainoja on maksettu pois 114 miljoonaa euroa 31.3.2024 mennessä. Siten pitkäaikaista lainaa on jäljellä 178 miljoonaa euroa. Aikaisemmin annetut takaukset

17.6.2024

HUS/3414/2024

eivät ole kuitenkaan käytettävissä uusien lainojen vakuutena. Lisäksi yhtiö on käyttänyt lyhytaikaisiin rahoitustarpeisiin Kuntarahoituksen Kuntayritystodistusohjelmaa, jonka limiitti on 60 miljoonaa euroa. Kuntayritystodistuksen vakuutena on omistajien antamat, toistaiseksi voimassa olevat takaukset. Lyhytaikaisen rahoituksen riittävyden varmistamiseksi yhtiö sai tarjouksen 15 miljoonan euron lyhytaikaisesta vakuudettomasta lainasta 12 kuukaudeksi. Laina nostettiin helmikuussa ja sillä varmistettiin rahoituksen riittävyys vuodelle 2024.

Taloudelliseen tilanteeseen on vaikuttanut myös se, että aiemmin omistajina olleet kunnat Inkoo, Loviisa ja Siuntio eivät ole maksaneet yhtiön myyntisaatavia siten kuin on sovittu. Näistä myyntisaatavista ja liittymismaksuista on menossa perintäprosessi Helsingin käräjäoikeudessa. Lisäksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on jättänyt 2023 ja 2024 laskunsa osin maksamatta. Näistä kuntien ja LUVNin sopimukseen perustuvista saatavista on kertynyt 3/2024 mennessä yhtiölle yhteensä noin 8,3 miljoonan euron saatavat. Yhtiö ei tuota voittoa ja sen toiminta perustuu siihen, että omistaja-asiakkaat kattavat kaikki syntyneet kustannukset omistusosuksiensa suhteessa. Maksamattomat laskut aiheuttavat rahoituksellisia haasteita ja rahoitusvajeen kattaminen ulkopuolisella lyhytaikaisilla lainoilla aiheuttaa ylimääräisiä korkokustannuksia kaikille osakkaille.

Yhtiö on ajautunut rahoituksellisesti haastavaan tilanteeseen, koska pitkään jatkuneiden osakkaiden irtautumisneuvottelujen takia yhtiö ei voi saada kaikkien nykyisten omistajien antamia takauksia omistusosuuksien suhteessa. Yhtiöllä on myös ollut haasteita saada markkinoilta vakuudettomia lyhytaikaisia lainoja omistusjärjestelyjen siirtymävaiheen yli.

Kassavirtaennusteesta (liite 2) ilmenevät yhtiön tämänhetkiset rahoitusnäkymät.

Esitys

Yhtymäkokoukselle esitetään, että se antaisi omavelkaisen takauksen kunkin jäävän osakkaan omistusosuutta vastaavalle osuudelle yhtiölle myönnettyistä lainapäääomista ja niiden liitännäiskustannuksista. Toisin sanoen takauspäätös kattaa kyseisen omistajan jo takaamat yhtiön lainat sekä lisäyksenä kunkin omistajan suhteellisen osuuden lähteviltä osakkailta siirtyvistä takausvastuista. Tämän takaussitoumuksen kattamien lainojen määrä on HUS-yhtymän osalta sataneljämiljoonaakolmesataayhdeksänkymmentäviisituhattayhdeksänsataakaksitoista (104 395 912) huhtikuun 2024 tilanteessa. Takausvastuu lisääntyy määrällä, joka vastaa jäävän osakkaan omistusosuutta vastaavaa suhteellista osuutta lähtevien osakkaiden takausvastuista. Takausvastuiden kattamien lainojen kulloinenkin määrä ilmenee irtautumissopimuksen liitteistä 3a ja 3b.

17.6.2024

HUS/3414/2024

Yhtymäkokoukselle esitetään lisäksi, että jäljelle jäävät yhtiön omistajat eli HUS-yhtymä, Helsingin kaupunki sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialue antaisivat yhdessä omavelkaiset takaukset 30 miljoonalle eurolle omistusmuutosten jälkeisiin omistuosuuksiin perustuen. Omistuosuudet suunnitellun omistusjärjestelyn jälkeen ovat: HUS-yhtymä 46,33 %, Helsinki 38,35 % sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialue 15,32 %. Tällöin uudet takaukset olisivat osakkaiden irtaantumisen jälkeisiä omistuosuuksia vastaavat. Liitteen 2 mukaisesti yhtiö pystyy maksamaan nostettavan lainan tulevalla poistolaskutuksella.

Riskiarvio

Oy Apotti Ab:n toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajina oleville asiakkailleen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalvelut sekä huolehtia järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä asiakastarpeiden ja päätösten mukaisesti. Yhtiön toiminnasta aiheutuva riski on omistajalle vastaava kuin tilanteessa, jossa omistaja itse kehittäisi ja ylläpitäisi sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmää. Omistajat ovat ulkoistaneet sidosyksikkönä toimivalle ja voittoa tavoittelemattomalle Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilasjärjestelmän kehittämisen ja ylläpidon kaikkine infrastruktuuripalveluineen. Oy Apotti Ab:n lainojen takaukseen ei siten liity omistajien sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitetta laajempia tai suurempia riskejä, koska tietojärjestelmät ja niihin liittyvät palvelut ovat välttämättömiä joka tapauksessa sote-palveluiden järjestämisvastuun täyttämässä.

Alun perin osakkaat ovat antaneet yhtiölle pitkäaikaisia takauksia 280 miljoonan lainapääoman arvosta sekä antaneet takaukset lyhytaikaiseen rahoitustarpeeseen tarkoitetun kuntayritystodistusohjelman käyttämiselle 60 miljoonan pääoman arvosta. Pitkäaikaisia lainoja on maksettu pois 114 miljoonaa euroa 31.3.2024 mennessä. Siten pitkäaikaista lainaa on jäljellä 178 miljoonaa euroa, joten takauksien kattaman lainapääoma uuden 30 miljoonan euron lainan ja siihen liittyvän takauksen jälkeen tulee olemaan kaikkien jäljelle jäävien osakkaiden osalta pienempi, kuin alkuperäiset lainapääomat olivat. Uuden takauksen turvin nostetut lainat tulee lyhentää loppuun vuoden 2034 päättämiseen mennessä.

Valtiontuki

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaisesti tuki on kielletty, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaisesti:

(1) julkisia varoja kanavoidaan muodossa tai toisessa taloudellista toimintaa harjoittavalle yritykselle,

17.6.2024

HUS/3414/2024

- (2) tämä taloudellinen tuki suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa,
- (3) taloudellinen tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, sekä
- (4) taloudellinen tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kyseessä on takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle, jonka julkisyhteisöt ovat perustaneet hoitamaan niiden toimialaan kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvää tehtävää, ja yhtiön tarkoituksena on tuottaa omakustannusperusteisia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja vain omistajilleen.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta on kilpailutettu julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetyssä menettelyssä, ja hankinta-asiakirjoissa on määritelty ne muut julkisyhteisöt, jotka voivat puitejärjestelyn perusteella ja yhtiön osakkaaksi tulemisen kautta käyttöönottaa järjestelmän. Yhtiö on perustettu toteuttamaan omistajilleen ainoastaan niiden yhteiseen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmähankintaan perustuvaa palvelua.

Yllä olevilla perusteilla Oy Apotti Ab ei harjoita valtiontukisäännösten näkökulmasta taloudellista toimintaa. Takauksen myöntäminen ko. yhtiölle ei siten sisällä kiellettyä valtiontukea, koska kaikki valtiontukea koskevat kriteerit eivät täyty.

Hyvinvointialuelain 134 §:n edellytykset takauksen myöntämiselle

Hyvinvointialuelain 134 §:n vaatimukset huomioiden, hyvinvointiyhtymän talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna hyvinvointiyhtymän kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly hyvinvointialuelaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen sekä sen, että yhtiön omistajina on pelkästään julkisyhteisöjä. Takauksesta vaadittavat vastavakuudet kattavat riittävän osan hyvinvointiyhtymän riskienhallinnan näkökulmasta. Helsingin kaupunkiin sovelletaan kuntalain 129 §:ä.

Toimivalta

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kaupunginvaltuusto päättää ja hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Päätösesitys

Yhtymähallitus päättää

1. että yhtymäkokouksen päätöksen 13.6.2024 § 6 saatua lainvoiman voidaan se

17.6.2024

HUS/3414/2024

panna täytäntöön sekä laatia ja allekirjoittaa siinä tarkoitetut asiakirjat,

2. hyväksyä liitteenä olevan ehdotuksen Irtaantumissopimukseksi ja sen ehdoiksi liittyen Oy Apotti Ab:n omistajuutta, Apotti-yhteistyötä ja -järjestelmää koskeviin irtaantumisjärjestelyihin sekä irtaantumisjärjestelyistä johtuvien Oy Apotti Ab:n sopimuksien ja sitoumusten, vastuiden ja velvoitteiden (mukaan lukien Oy Apotti Ab:n rahoitussopimukset ja niistä annetut takaus- ja panttivakuudet ja sitoumukset) uudelleen järjestelyt sekä Irtaantumissopimuksen täytäntöönpanon ja täytäntöönpanon toteuttamisen Irtaantumissopimukseen sisältyvien sopimusehtojen mukaisesti; sekä

3. valtuuttaa johtajaylilääkärin toimitusjohtajan sijaisena allekirjoittamaan sopimuksen ja tarvittaessa tekemään siihen ennen allekirjoitusta vähäiseksi katsottavia tai teknisluonteisia muutoksia ja korjauksia.

Asian käsittely

Esittelijä, toimitusjohtaja Matti Bergendahl ilmoitti esteellisyydestään Oy Apotti Ab:n hallituksen varapuheenjohtajana (yhteisöjäävi) ja poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Merkittiin, että johtajaylilääkäri Markku Mäkijärvi toimi tämän asian esittelijänä.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Julkisuus

Julkinen

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Liitteet

1. Irtaantumissopimus liitteineen_final 23.5.2024

Tiedoksi

Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki
Kuntarahoitus Oyj
Rahoituspäällikkö Aija Salomaa

17.6.2024

HUS/3414/2024

83 § Yhtymäkokouksen päätösten täytäntöönpano**Selostus**

Yhtymähallituksen tehtäviin kuuluu hyvinvointialuelain 43 §:n 2 kohdan mukaan vastata yhtymäkokouksen päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai viranhaltija taikka valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon.

Yhtymäkokouksen 13.6.2024 pidetyn kokouksen asialistalla olevat asiat ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden täytäntöönpanosta voidaan päättää tässä yhtymähallituksen kokouksessa. Yhtymäkokous käsittelee kokouksessa seuraavat asiat:

- § 1 Kokouksen järjestäytyminen ja ääniluettelon vahvistaminen
- § 2 Tilinpäätös 2023, toiminnan ja talouden toteutuminen vuonna 2023
- § 3 Tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen tilikaudelta 2023
- § 4 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023
- § 5 HUS-yhtymän talousarviokehys vuodelle 2025
- § 6 Oy Apotti Ab:n omistus- ja takausjärjestelyt
- § 7 Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan omavelkaisten takausten korottaminen
- § 8 Hallintosäännön muuttaminen
- § 9 Sidonnaisuusilmoitukset
- § 10 Eronpyyntö yhtymähallituksen varajäsenen tehtävästä
- § 11 Kansalliskielilautakunnan jäsenen valinta
- § 12 Lähipalvelu- ja integraatiolautakunnan varajäsenen vaali

Yhtymäkokouksen pöytäkirjassa olevat asiat § 1 ja § 9 ovat luonteeltaan yhtymäkokouksen järjestäytymiseen tai tiedottamiseen liittyviä asioita, eivätkä ne vaadi erillistä täytäntöönpanoa.

Yhtymäkokouksen pöytäkirja on asetettu nähtäville yleisessä tietoverkossa ja päätökset on toimitettu tiedoksi HUS-yhtymän jäsenille ja Helsingin yliopistolle.

Asian § 6 täytäntöönpano on esityslistalla omana pykälänään.

Päätösesitys

Yhtymähallitus päättää

17.6.2024

HUS/3414/2024

1. merkitä tiedoksi, että HUS-yhtymän 13.6.2024 järjestetyn yhtymäkokouksen päätökset on toimitettu tiedoksi HUS-yhtymän jäsenille ja Helsingin yliopistolle ja samana päivänä asetettu nähtäville yleisessä tietoverkossa,
2. että HUS-yhtymän 13.6.2024 järjestetyn yhtymäkokouksen päätökset saadaan panna täytäntöön seuraavasti:
 - 2, 3 §: päätökset ilmoitetaan HUSin talousjohdolle huomioitavaksi yhtymän kirjanpidossa,
 - 4 §: arviointikertomus merkitään tiedoksi ja yhtymäkokoukselle valmistellaan hallintosäännön 73.4 § mukainen lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomuksen johdosta ryhdytään
 - 5 §: päätös ilmoitetaan HUSin talousjohdolle huomioitavaksi vuoden 2025 talousarvion valmistelussa
 - 7 §: päätöksen tarkoittamat takausjärjestelyjen edellyttämät asiakirjat voidaan laatia ja allekirjoittaa, kun päätöksen ehdot ovat täyttyneet ja päätös saanut lainvoiman
 - 8 §: hallintosäännön muutokset tulevat voimaan 17.6.2024 alkaen, ja muutettu hallintosääntö julkaistaan yleisessä tietoverkossa ja
 - 10, 11, 12 §§: päätökset ilmoitetaan toimielimiin jäseniksi taikka varajäseniksi valituille, toimielimistä eronneille, henkilöstöpalveluille ja toimielimien esittelijöille ja sihteereille.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Julkisuus

Julkinen

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Tiedoksi

17.6.2024

HUS/215/2024

84 § Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten saapuneet päätökset**Selostus**

Yhtymähallitus on päättänyt 14.12.2022 § 62, että sille tulee raportoida hallintosäännön 33 §:n mukaisesti otto-oikeutta koskevaa harkintaa varten seuraavat päätökset hallituksen alaisista tulosalueista:

1. toimitusjohtajan tai tulosaluejohtajien välittömien alaisen valinta virkaan tai toimeen
2. toimitusjohtajan tai tulosaluejohtajien välittömille alaisille myönnetyt harkinnanvaraiset yli kuuden kuukauden virkavapaat tai työlomat
3. ennakoidulta arvoltaan yli 100.000 euron hankinnat
4. palvelusetelin käyttöönotto
5. yli 10.000 euron suuruiset vahingonkorvauksen myöntämistä koskevat päätökset
6. päätösvallan delegointia koskevat päätökset

Yhtymähallitukselle tuodaan tiedoksi mahdollista hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeusmenettelyä varten liitteessä 1 mainitut päätökset, jotka ovat olleet nähtävillä luottamushenkilöiden kokousportaalissa, sekä seuraavat toimielinten tekemät päätökset:

Lähipalvelu- ja integraatiolautakunta 11.4.2024

- § 6 Info-asiat
- § 7 eKonsultaatiot toiminnallisen integraation mahdollistajina Uudellamaalla
- § 8 HUSin palveluverkkotyö
- § 9 Muut asiat kokous 11.4.2024

Tutkimus- koulutus- kehittämis- ja innovaatiolautakunta 22.4.2024

- § 7 Toisiolain avaaminen ja seuranta
- § 8 RWD-keskushankkeen eteneminen
- § 9 TKKI-lautakunnan esitys HUSin omaksi tutkimusrahoitukseksi vuodelle 2025
- § 10 Hyvinvointialue-HUS-HY-yhteistyö, askelmerkit 2024 ja TKKI-lautakunnan rooli
- § 11 Hammaslääketieteen koulutus HY:ssa ja HUSissa - hyvinvointialueiden parhaaksi
- § 12 Lähipalvelu- ja integraatiolautakunta
- § 13 Muut asiat

Nationalspråksnämnden 30.5.2024

17.6.2024

HUS/215/2024

- § 14 Premiering av tvåspråkiga insatser
- § 15 Presentation av resultatenheten Akuten
- § 16 Språkambassadörsseminariet och utveckling av verksamheten
- § 17 Anmälningsärenden

Päätösesitys

Yhtymähallitus päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen liitteessä 1 sekä esittelytekstissä lueteltuja hyvinvointialuelain 97 §:n tarkoittamia päätöksiä.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Julkisuus

Julkinen

Päätösvallan peruste

Hallintosääntö 33 ja 35 §§

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Liitteet

1. Päätösluettelo

Tiedoksi

85 § Muut asiat

Selostus

1. Yhtymähallituksen vuoden 2024 kokousaikataulu ja kokouksissa käsiteltävät asiat.

Aika	Käsiteltävät asiat
ma 19.8.	Yhtymähallitus - kesäkuun toiminta ja talous - talousarvion laadintaohjeet - Lahden sädehoitoyksikön toimintojen liikkeenluovutus Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle - Rekolan hengityshalvausyksikön toimintojen liikkeenluovutus - Raaseporin sairaalan toimintojen liikkeenluovutus - psykiatrian tiekartta - Apottia koskeva selvitys
to 22.8.	<i>Yhtymähallituksen iltakoulu</i> - taloussuunnitelman 2025-2028 investoinnit
ma 2.9.	Yhtymähallitus - heinäkuun toiminta ja talous - yhtymähallituksen ja yhtymäkokouksen vuoden 2025 kokousaikataulu
ma 7.10.	Yhtymähallitus - Elokuun toiminta ja talous
to 17.10.	<i>Yhtymähallituksen iltakoulu</i> - talousarvion 2025 alustava käsittely
ma 4.11.	Yhtymähallitus - talousarvio, "ensimmäinen luku" - syyskuun toiminta ja talous
ma 18.11.	Yhtymähallitus - talousarvio, "toinen luku" - talousarvioesitys 2025 yhtymäkokoukselle - muut yhtymäkokousasiat
ma 2.4.	Yhtymähallitus - lokakuun toiminta ja talous
to 19.12.	<i>Yhtymäkokous</i> - talousarvio ja taloussuunnitelma 2025-2027
ma 30.12.	Yhtymähallitus (Teams) - yhtymäkokouksen 20.12.2024 päätösten täytäntöönpano - vuoden 2025 henkilöstösuunnitelmien täytäntöönpano, nimike- ja kelpoisuusehtomuutokset sekä virkojen perustaminen ja muuttaminen

17.6.2024

HUS/215/2024

	- vuosien 2025-2028 investointiohjelman vahvistaminen - esitys STM:lle vuoden 2026 investointiohjelmaksi ja vuosien 2027-2029 investointisuunnitelmaksi
--	--

Päätösesitys

Merkitään tiedoksi.

Asian käsittely

Merkittiin, että hallituksen jäsen Osmo Soininvaara oli jättänyt eroilmoituksen yhtymähallituksen jäsenyydestä. Ilmoitus tulee käsittelyyn yhtymähallituksessa syyskaudella ja edelleen seuraavassa yhtymäkokouksessa. Puheenjohtaja kiitti yhtymähallituksen puolesta Soininvaaraa hänen panoksestaan yhtymähallituksen työskentelyyn.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Julkisuus

Julkinen

Päätösvallan peruste

Hallintosääntö 86 §

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, etunimi.sukunimi@hus.fi

Tiedoksi

17.6.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET JA -KIELLOT

Seuraavassa mainittuihin päätöksiin ei saa hakea muutosta.

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä hyvinvointialuelain (611/2021) 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, pykälät: 81, 83, 84, 85 §

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n tai muiden säädösten mukaan ei seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla, valituskieltojen perusteet ja pykälät:

Päätöksiin liittyvien yksityisoikeudellisten asioiden käsittely kuuluu Helsingin käräjäoikeuden toimivaltaan, pykälät:

Tämän kokouksen päätöksiin voi hakea muutosta jäljempänä annettujen ohjeiden mukaisesti.

Oikaisuvaatimusohje, ohje kohdassa 1, pykälät: 80, 82 §

Koska tässä mainituista päätöksistä voidaan tehdä oikaisuvaatimus, ei niihin saa hakea muutosta valittamalla.

Hankinta-asia, ohjeet kohdissa 2 ja 3, pykälät:

Aluevalitus Helsingin hallinto-oikeudelle, ohje kohdassa 4, pykälät: 79 §

Hallintovalitus Helsingin hallinto-oikeudelle, ohje kohdassa 4, pykälät:

1. OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). HUS-yhtymän viranomaisen päätöksestä oikaisuvaatimuksen saavat tehdä myös HUS-yhtymän jäsenenä oleva hyvinvointialue, Helsingin kaupunki ja näiden jäsenet. Oikaisuvaatimus tehdään kirjallisena.

Oikaisuvaatimuskielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, oikaisuvaatimuksen johdosta annetusta päätöksestä eikä päätöksestä,

17.6.2024

johon haetaan muutosta muun lain kuin hyvinvointialuelain (611/2021) nojalla.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Yhtymähallituksen päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan yhtymähallitukselle.

Konsernijaoston päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan yhtymähallitukselle.

Tarkastuslautakunnan päätöksestä oikaisuvaatimus osoitetaan tarkastuslautakunnalle.

Yhtymähallitus käsittelee oikaisuvaatimuksen myös silloin, jos se on käyttänyt hyvinvointialuelain (611/2021) 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan jaoston tai lautakunnan päätökseen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto taikka arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa perille ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon vaaditaan oikaisua,
- miltä kohdin päätökseen vaaditaan oikaisua ja mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi,
- oikaisuvaatimuksen perustelut,
- mihin oikaisuvaatimusoikeus perustuu, ellei oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös kohdistu sen tekijään,
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot,
- mahdollisen asiamiehen tai laillisen edustajan yhteystiedot sekä
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaan liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös oikaisuvaatimusohjeineen,

17.6.2024

- selvitys siitä, milloin oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimusviranomaisen päätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Oikaisuvaatimuksen perille toimittaminen

Asianosaisen tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle osoitettu oikaisuvaatimus HUS Kirjaamoon, jonka yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen HUS Kirjaamon asiakaspalveluajan päättymistä. Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai faksilla taikka sähköpostilla.

2. OIKAISUOHJE

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) (hankintalaki) 132-134 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankinto-oikaisun.

Hankinto-oikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Hankinto-oikaisu tehdään kirjallisena.

Hankinto-oikaisun käsittelevä viranomainen

Hankinto-oikaisu osoitetaan hankintapäätöksen tehneelle toimielimelle tai viranhaltijalle hankintayksikköön.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Hankinto-oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei

17.6.2024

asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, vaatimuksen saa toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi

- asianosaisen nimi ja kotikunta,
- postiosoite ja muut yhteystiedot, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa,
- päätös, johon haetaan oikaisua sekä
- miltä osin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet.

Jos puhevaltaa käyttää muu kuin asianosainen itse, on vaatimuksessa mainittava myös tämän henkilön nimi, kotikunta, postiosoite ja muut yhteystiedot, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos vaatimus toimitetaan kirjeenä, on asianosaisen tai hänen laillisen edustajansa taikka asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava vaatimus. Tarvittaessa voidaan vaatimuksen tekijää pyytää toimittamaan sähköpostilla saapuneesta vaatimuksesta alkuperäinen allekirjoitettu kappale, mikäli on syytä epäillä asiakirjan aitoutta, eheyttä ja muuttumattomuutta (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa 13/2003).

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintapäätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta. Kirjaamon yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan julkisuuslain (621/1999) säännöksiä.

17.6.2024

Toimitusosoite

Asianosaisen tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava hankintaoikaisun käsittelevälle viranomaiselle osoitetut vaatimukset HUS Kirjaamoon. Kirjaamon yhteystiedot on mainittu kohdassa 5.

Vaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä. Omalla vastuulla vaatimuksen voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai faksilla taikka sähköpostilla.

3. VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valitusoikeus koskee kansallisen kynnysarvon ja EU-kynnysarvon ylittävistä julkisista hankinnoista annettuja päätöksiä.

Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta hyvinvointialuelain (611/2021) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsitteilylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Asian saattaminen markkinaoikeuteen

Jos hankinnassa on menetelty hankintalain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai Euroopan yhteisön lainsäädännön tai maailman kauppajärjestön julkisia hankintoja koskevan sopimuksen vastaisesti, voi se, jota asia koskee tai muu hankintalain 145 §:ssä mainittu taho, saattaa asian valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi ja käyttää asiassa puhevaltaa.

Markkinaoikeus ei käsittele hakemusta, jonka ennakoitu arvo on pienempi kuin hankintalain 25 §:ssä säädetty kynnysarvot.

Markkinaoikeuden käytettävissä olevista seuraamuksista on säädetty hankintalain 16 luvussa.

Päätös ei sido yhtymää ennen kuin on selvinnyt, käyttääkö ylempi toimielin asiassa hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeutta.

17.6.2024

Sopimus ei synny päätöksen tiedoksiannolla. Hankintalain 128 §:n mukaan hankintayksikön on päätöksen tekemisen jälkeen tehtävä hankintaa koskeva kirjallinen sopimus. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintasopimus voidaan tehdä ja panna täytäntöön aikaisintaan 14 päivän kuluttua päätöksen tiedoksiannosta

Valituslupa

Hankintalain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa.

Lupa on myönnettävä, jos:

1. asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
2. siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valituksen määräaika

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää ei lueta mukaan määräaikaan.

17.6.2024

Jos vireillepanoajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, asiakirjat saa toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- hankinta-asia, jota valitus koskee ja
- valittajan vaatimukset ja niiden perusteet
- puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, jota vaaditaan muutettavaksi, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys vireillepanoajan alkamisen ajankohdasta.

Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Hankintapäätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan julkisuuslain (621/1999) säännöksiä.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle asianomaisen kirjaamon osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen.

Valituksen toimittaminen

17.6.2024

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle, jonka yhteystiedot ovat:

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 3300
Faksi: 029 564 3314
markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, faksin tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään.

Asian käsittelystä markkinaoikeudessa peritään voimassa olevan lain mukainen oikeudenkäyntimaksu.

(Tuomioistuinmaksulaki, 1455/2015:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>)

4. VALITUSOSOITUS HELSINGIN HALLINTO-OIKEUTEEN**Valitusoikeus**

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös oikaisuvaatimuksen johdosta on muuttunut, tai jos kyse on valtuuston päätöksestä, päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella myös se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), yhtymän jäsenkunta sekä kunnan jäsen.

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

1. päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
2. päätöksen tehnyt viranomaisena on ylittänyt toimivaltansa, tai
3. päätös on muuten lainvastainen.

17.6.2024

Hallintovalituksen saa tehdä päätöksestä, jolla hallintoasia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valituskielto

Aluevalitusta tai hallintovalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvasta asiasta ei saa valittaa hyvinvointialuelain (611/2021) nojalla eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) nojalla. Valituskielto perustuu hankintalain 163 §:ään.

Valitusaika

Kirjallinen valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto taikka arkilauantai, saa valituksen toimittaa perille ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi,
- vaatimusten perustelut,
- mihin valitusoikeus perustuu, ellei valituksen kohteena oleva päätös kohdistu valittajaan,
- valittajan nimi, kotikunta ja yhteystiedot,
- mahdollisen asiamiehen tai laillisen edustajan yhteystiedot sekä
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin

17.6.2024

toimitettu viranomaiselle.

Valituksen kohteena olevan päätöksen liitteistä voi tiedustella HUS Kirjaamosta.

Tiedon luovuttamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) säännöksiä.

Valituksen perille toimittaminen

Valittajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava valitus Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka yhteystiedot ovat:

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
Puhelin: 029 564 2000
Faksi: 029 564 2079
helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Asiakirjat toimitetaan perille omalla vastuulla postitse, lähetin välityksellä taikka faksilla tai sähköpostilla. Valitus on liitteineen toimitettava perille siten, että se ehtii perille hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä.

Hallinto-oikeudessa suoritettavasta valituksen käsittelystä perittävän oikeudenkäyntimaksun edellytykset ja suuruus määräytyvät tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaisesti. Jos oikeudenkäyntimaksu peritään, sen suuruus on 270 €.

(Tuomioistuinmaksulaki:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tuomioistuinmaksulaki#P5>)

5. YHTEYSTIEDOT

HUS Kirjaamo

Postiosoite: PL 200, 00029 HUS
Käyntiosoite: Marjaniementie 74, Iiris-keskus, 00930 Helsinki
Puhelinvaihe: 09 4711
Puhelin: 050 428 7837
Faksi: 09 471 75500
Sähköposti: kirjaamo@hus.fi
Asiakaspalvelu arkisin klo 9.00-15.00.